

ОБЩИНА ДВЕ МОГИЛИ

ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ПЛАНА ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ДВЕ МОГИЛИ ЗА ПЕРИОДА 2014 – 2020 ГОДИНА

ДВЕ МОГИЛИ

Септември 2013

Съдържание

	Стр.
1. Структура и цели на Предварителната оценка.....	3
2. Оценка на обхвата и фокуса на анализа на икономическото и социалното развитие на Община Две могили.....	6
3. Оценка на съответствието и обвързаността на SWOT-анализа със социално-икономическия анализ и с дефинираните цели и приоритети за развитие на общината.....	15
4. Оценка на визията, целите и приоритетите за развитие и тяхното съответствие със стратегическите документи на областно, регионално, национално и европейско ниво.....	17
5. Преценка на обема и ефективността на предвидените финансови ресурси за постигане на целите на ОПР	19
6. Анализ на уместността, яснотата и броя на индикаторите за наблюдение и оценка на изпълнението на ОПР за периода до 2020 г.....	20
7. Оценка на механизмите за наблюдение, оценка и актуализация на ОПР и на дейностите за информационно осигуряване и публичност на Плана.....	21
8. Предварителна експертна оценка за въздействието на ОПР върху основни социално-икономически показатели за развитието на Община Две могили през плановия период 2014 – 2020 г.....	24
9. Екологична оценка на ОПР.....	33
<i>ЗАКЛЮЧЕНИЕ И ПРЕПОРЪКИ.....</i>	<i>42</i>

1. Структура и цели на Предварителната оценка

Планът за развитие на Община Две могили за периода 2014 – 2020 г. като стратегически документ обвързва сравнителните предимства и потенциал за развитие на местно ниво с ясно дефинирана визия, цели и приоритети за постигане на стратегически цели, свързани общо от стремежа към по-висок жизнен стандарт на хората в общината и устойчиво развитие. Общинският план за развитие се разработва в контекста на важни европейски, национални и регионални концепции, стратегии и планове. В съответствие с логиката на стратегическото планиране и формулирането на визията, приоритетите и от там - на целите и мерките, планът търси обвързаност, съобразяване с по-общата рамка на европейските и националните планови документи.

Съответствието на Общинския план за развитие с изискванията, залегнали в стратегическите насоки и законодателството на ЕС в областта на регионалната политика, се отнася до това, в каква степен плановият документ, разработен и прилаган на местно ниво, отразява общия европейски контекст на политиката за балансирано и устойчиво развитие на регионите и местните общности в ЕС.

В съответствие с чл. 32 на Закона за регионално развитие (ЗРР), при разработването на Общински план за развитие (ОПР) задължително се извършва предварителна оценка. Тя следва да бъде изготвена в съответствие с изискванията на ЗРР и ППЗРР.

Съгласно Методическите указания за разработване на Националната стратегия за регионално развитие на РБългария (2012-2022), Регионални планове за развитие на районите от ниво 2 (2014-2020), Областни стратегии за развитие (2014-2020), Общински планове за развитие (2014-2020), предварителната оценка е неразделна част от Общинския план за развитие.¹ Тя включва:

- 1) оценка за социално-икономическото въздействие на ОПР;
- 2) екологична оценка по реда на ЗООС.

Предварителната оценка на плана за развитие на Община Две могили за периода 2014 – 2020 г. съдържа прогнозна оценка за въздействието на Плана върху процесите на социално-икономическо развитие на общината и екологична оценка. Оценката на въздействието е инструмент за по-добро вземане на решения и за гарантиране качеството и устойчивостта на ОПР. Тя е свързана с идентифицирането, предвиждането и оценката на възможните резултати, както положителни, така и отрицателни, от прилагането на Плана. Насочена е към елиминиране или свеждане до минимум на негативните и оптимизиране на позитивните последици от тях. Оценката на въздействието е много важна за постигане на по-пълна осведоменост на лицата, вземащи решения, а и на широката общественост относно евентуалните резултати от прилагането на ОПР.

Оценката на въздействието представлява логическо обяснение на процесите, с оглед да бъдат разгледани всички евентуални последици, произтичащи от изпълнението на ОПР, включително и възможността да се запази статуквото, като по

¹ Вж. Методически указания за разработване на Националната стратегия за регионално развитие на РБългария (2012-2022), Регионални планове за развитие на районите от ниво 2 (2014-2020), Областни стратегии за развитие (2014-2020), Общински планове за развитие (2014-2020), С. Министерство на регионалното развитие и благоустройството, 2011, с. 113 – 114.

този начин се направят изводи относно ефективността на предлаганата намеса от гледна точка на постигането на поставените цели.

Основната цел на Предварителната оценка е да допринесе за подобряване качеството на ОПР и да способства за бъдещото му ефективно и ефикасно изпълнение. Предварителната оценка на социално-икономическото въздействие следва да послужи като база за сравнение и ориентир за извършване на надеждна междинна и последваща оценка за резултатите от изпълнението на ОПР за периода 2014 – 2020 година.

Екологичният компонент в оценката оценява доколко стратегията за развитие на общината, определена с Плана, съответства на стратегията за опазване на околната среда и на критериите за ефективност на политиката за опазване на околната среда.

Общинските планове за развитие са включени в т.9.3 на Приложение №2 – Планове и програми, за които се преценява необходимостта от екологична оценка към чл.2, ал.2, т.1 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми. Предвид на това, преценката на необходимостта от екологична оценка и на оценка за съвместимост се извършва в съответствие с изискванията на ЗООС, Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, както и Закона за биологичното разнообразие (ЗБР), Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите за опазване на защитените зони, Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 юни 2001 г. относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда, касаещи извършването на екологична оценка и оценка за съвместимост.

Предварителната оценка е насочена към подобряване на качеството на Плана за развитие на Община Две могили за периода 2014-2020г., чрез анализ и препоръки от страна на външни, независими експерти. С това се цели постигането на по-голяма реалистичност и обосновааност на Плана, в който предвидените приоритети, цели и мерки трябва да допринесат за динамичното, устойчиво и балансирано развитие на Община Две могили, базирайки се на специфичните конкурентни предимства на общината.

Специфичните цели на Предварителната оценка на Плана за развитие на Община Две могили за периода 2014 – 2020 г. се свеждат до следното:

1. Да се гарантира съгласуваност на Общинския план за развитие и заложените в него стратегически цели и приоритети с документите, които са от значение за подготовката на плановете на национално и европейско ниво – Националната стратегия за регионално развитие на Република България (НСРР) 2012-2022 г., Националната програма за развитие: България 2020, Стратегията „Европа 2020” и Националната програма за реформи на Република България 2012-2020, секторните стратегии, Регионалният план за развитие, Областна стратегия за развитие и други;

2. Да се гарантира съгласуваност на ОПР, като се оцени социално-икономическият анализ и SWOT-анализа, реалистичността и адекватността на заложените цели и приоритети за местно развитие, предвидената система за наблюдение, оценка и актуализация, включително предложените индикатори, необходимите действия за осигуряване на информация и публичност и прилагане на принципа на партньорство;

3. Да се гарантира използване на интегрирания подход за планиране т.е. целите и приоритетите на общинския план за развитие като стратегически документ да бъдат съгласувани и да предвиждат взаимодействието с факторите, условията и

потенциала за специфичното пространствено развитие на общината, мрежата от населени места и отделните сектори (селско стопанство, транспорт, инфраструктура, туризъм, и др.);

4. Да се гарантира спазване на принципа на съфинансиране и допълняемост на местните собствени финансови ресурси за развитие със средства от държавния бюджет, фондовете на ЕС и други публични и частни източници.

5. Да се гарантира правилното прилагане на хоризонталните принципи на ЕС в областта на равните възможности, равен достъп, недискриминация, устойчиво развитие и др.;

6. Да се прецени адекватността на общата оценка на необходимите ресурси за реализация на ОПР за периода 2014–2020 г.;

7. Да се оценят дейностите, предложени за прилагането на принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност;

8. Да се прецени необходимостта от екологична оценка на ОПР на Община Две могили за периода 2014 – 2020 година.

Като неразделна част на Плана за развитие на Община Две могили за периода 2014 – 2020 г, Предварителната оценка, в резюмиран вид, трябва да даде отговор на основните въпроси, произтичащи от посочените по-горе цели. Във връзка с това, **оценката на социално-икономическото въздействие на ОПР включва:**

1. Оценка на обхвата и фокуса на анализа на актуалните тенденции и процеси, проблеми и потенциали на икономическото, социалното, инфраструктурното и екологичното развитие на Община Две могили;

2. Оценка на съответствието и обвързаността на SWOT-анализа със социално-икономическия анализ и с дефинираните цели и приоритети за развитие на Общината;

3. Оценка на реалистичността и приложимостта на визията, целите и приоритетите за развитие на Община Две могили за периода 2014-2020 г., интегрираността и взаимодействието между отделните приоритети и стратегически цели, както и тяхното съответствие и обвързаност с релевантните стратегически документи на областно, регионално, национално и европейско ниво;

4. Преценка на обема и ефективността на предвидените финансови ресурси за постигането на целите на Общинския план за развитие за периода 2014-2020 г. и обосноваването на разпределението им спрямо заложените цели и приоритети;

5. Анализ на уместността, яснотата и броя на индикаторите за наблюдение и оценка на изпълнението на ОПР за периода до 2020 г., включително по отношение на информационното му осигуряване;

6. Оценка на описаните действия и механизми за наблюдение, оценка и актуализация на ОПР, включване на партньорите в процеса на тяхното разработване и изпълнение, както и дейностите за информационно осигуряване и публичност на Плана.

При изготвянето на Предварителната оценка на ОПР са взети под внимание следните общински, регионални, областни, национални и европейски документи:

✓ Методически указания за разработване на национална стратегия за регионално развитие (2012-2022 г.), регионални планове за развитие на районите ниво 2 (2014-2020 г.), областни стратегии за развитие (2014-2020 г.), общински планове за развитие (2014-2020 г.);

✓ Стратегия „Европа 2020” на ЕС;

✓ Териториален дневен ред на ЕС 2020;

✓ Проекти на регламентите на ЕС за инструментите и правилата за финансиране на политиката за сближаване през периода 2014-2020 г.;

- ✓ Стратегическа рамка на Европейската комисия за периода 2014-2020 г.;
- ✓ Национална програма за развитие: България 2020;
- ✓ Национална програма за реформи на република България (2011-2015 г.);
- ✓ Секторни стратегии за развитие, покриващи частично или изцяло периода 2014-2020 г. (в сферата на транспорта, околната среда, енергетиката, икономиката и малките и средни предприятия, развитие на телекомуникационните мрежи, пазара на труда, иновациите и въвеждането на нови технологии, здравеопазване, образование, култура, социални дейности, жилищен сектор и др.);
- ✓ Националната стратегия за регионално развитие на България за периода 2012-2022 г.;
- ✓ Актуализираният документ за изпълнението на Националната стратегия за регионално развитие за периода 2011-2015 г.;
- ✓ Регионален план за развитие на СЦР за периода 2014 – 2020 година;
- ✓ Областна стратегия за развитие за периода 2014 – 2020 година, и др.

2. Оценка на обхвата и фокуса на анализа на икономическото и социалното развитие на Община Две могили

Качеството на анализа на социално-икономическото развитие в Плана за развитие на Община Две могили за периода 2014-2020 година е на високо равнище, което позволява формулирането на обосновани приоритети и мерки за реализацията им.

Аналитичната част на Плана за развитие на Община Две могили за периода 2014-2020 година започва с обща характеристика на общината, като се прави изчерпателна оценка на природните потенциали и фактори за нейното развитие. Тук са дадени много полезни общи сведения за Община Две могили, които са не само важни за запознаване със специфичните дадености, но и са отправно начало за разработване на обосновани и произтичащи от реалните потребности и възможности на района общински планове. Особено съществена е информацията както за природо-географските и климатични особености и за територията, така и за благоприятното местоположение на общината в региона, което е предпоставка за ускоряване на нейното развитие и подобряване благосъстоянието на жителите ѝ.

Важно място в Общинския план за развитие е отделено на анализа на състоянието, процесите и тенденциите в местната икономика. Анализът на развитието на стопанския сектор (селско стопанство, горско стопанство, промишленост, строителство, търговия, услуги, транспорт, туризъм, хотелиерство, ресторантьорство, финансови и застрахователни дейности) показва, че икономиката на Община Две могили се характеризира с балансирано развитие на структуроопределящите отрасли на икономиката в общината. Те са с решаваща роля за осигуряването на работни места, ограничаването на миграцията на населението и устойчивото развитие на региона.

В този раздел е направена количествена и качествена характеристика на структуроопределящите подотрасли на общинската промишленост, разкрити са перспективите за развитието на малкия и среден бизнес. Анализът установява, че в икономическото развитие на общината са налице редица негативни процеси:

- значителен спад на производството;
- рязко намаляване на инвестиционната активност;
- липса на свежи капитали;

- високо равнище на безработица;
- съществено свиване на потреблението;
- тежко финансово състояние на голяма част от икономическите структури;
- намаляване на предприемаческата активност, и др.

Основните проблеми в икономическото развитие на община Две могили са:

- свиване на производствената програма на промишлените предприятия;
- увеличаване равнището на безработица и влошаване на социално-икономическото положение на голямата част от населението на общината;
- ниска продуктивност и ниски изкупни цени на селскостопанската продукция;
- неизяснена политика по отношение на трайните насаждения;
- липса на млади кадри с висока квалификация и намаляване дела на трудоспособното население;
- влошена пътно-транспортна инфраструктура, особено в селата и между тях;
- неразвит сектор на малкия и среден бизнес в общината;
- липса на инвестиции, и др.

В общината преобладават микро- и малките предприятия което не е достатъчно добра основа за стабилна и устойчива икономика. Наблюдава се незначителен ръст при откриването на нови предприятия, в сравнение с предприятията в Община Русе и в другите по-големи общини в областта.

В тази част на Плана за развитие на Община Две могили 2014 – 2020 г е направен анализ и са разгледани перспективите за развитието на малкия и среден бизнес. Констатира се, че малкият и среден бизнес и предприемаческата активност са единственият надежден генератор на нови работни места в общината.

По-нататък, в аналитичната част на Плана за развитие на Община Две могили, задълбочено са разгледани тенденциите в развитието на аграрния сектор.

Селското стопанство в общината продължава да е основен източник на доходи за населението в повечето населени места. Голяма част от земята се използва за земеделие. Общината е утвърдена като един от големите производители на селско стопанска продукция в региона, като традиционно е застъпено отглеждането на хлебна и фуражна пшеница, ечемик, слънчоглед, грозде и технически култури.

Животновъдството също е с важно икономическо значение за общината. Добре развити са овцевъдството, млечното и месно говедовъдството и пчеларството.

С малък дял са трайните насаждения, които не влияят съществено на икономиката на общината.

В сравнение с останалите направления в земеделието, при лозарството се наблюдава сериозен спад през последните 10 години. Овощарството на територията на общината е слабо развито. В сравнение с останалите направления в земеделието, зеленчукопроизводството на територията на общината не може да се развие и да достигне предишните обеми на производство, поради липсата на действащи преработвателни предприятия. Проблем е и напояването. По тези причини зеленчукопроизводството се развива върху малки площи, предимно от дребни земеделски стопани за собствени нужди. Оранжерийно производство не е развито в общината. Едва през последните 2-3 години се правят първи опити за оранжерийно производство на зеленчуци.

През последните години се забелязва положителна тенденция на увеличаване на механизацията в селското стопанство. Земеделските производители вече разполагат с нова модерна механизирана прибираща техника. С влизането на България в Европейския съюз започнаха и преките субсидии на единица площ, което даде възможност за закупуване на съвременна техника от селскостопанските производители.

Голямата разлика в изкупните цени на произведената земеделска продукция от една страна и цените фуражите, услугите и техниката, от друга, правят отрасъла непривлекателен. Забелязва се тенденция на оттегляне на висококвалифицираните кадри със специалности, свързани със селското стопанство – агрономи, инженери по механизация на селскостопанска техника и аграрикономисти от пряка заетост в земеделското производство и пренасочването им към други дейности, съпътстващи земеделското производство, както и реализация на същите извън пределите на общината. Образователно-квалификационното равнище на заетите в земеделието е крайно незадоволително, което влияе негативно върху ефективността на производството в отрасъла, спазването на технологичните процеси, въвеждането на модерни технологии. Това е и причината за недостатъчно усвояване на средствата по финансиращи програми и фондове. Ако съществуващото положение не се промени, това ще бъде фактор, ограничаващ достъпа на земеделските производители от общината до мерките, които ЕС предвижда за развитие на земеделието през плановия период 2014-2020 г.

За възстановяване, стабилизиране и развитие на отрасъла и земеделското производство е необходимо да се създаде икономическа обстановка, да се подпомогне изграждането и утвърждаването на браншови съюзи на производителите, които, с участието на органите на държавното управление и на местното самоуправление, да защитават интересите на производителите.

В животновъдството, както и в земеделието, се наблюдават аналогични тенденции на намаляване на произвежданата продукция и на броя на отглежданите животни.

Основните проблеми пред животновъдството на територията на общината са:

- Семейните ферми не са пазарно ориентирани и на пазара се появяват предимно излишъците на домакинствата (качеството е ниско поради липса на познания у фермерите за модерни селскостопански методики);

- Липсват финансови ресурси за технологично обновяване с модерна селскостопанска техника и съвременен сграден фонд;

- Отпадъчните продукти, получавани в животновъдството са екологична заплаха по отношение на качеството на почвите и водите. Слабото търсене на оборски тор, ниските му цени, слабият контрол при оползотворяването му са други причини за замърсяването. Във тази връзка във всички населени места има определени площи за торища за приготвяне и съхранение на оборския тор.

Структуроопределящите отрасли на промишлеността в Община Две могили са хранително-вкусовата промишленост, сектор услуги и подотрасъл “Текстил”. В отрасъла преобладава частният сектор. Чуждестранните инвеститори в общината са 3.

Общинската промишленост е сериозно засегната от развиващите се през последните години негативни процеси, особено като се има предвид обстоятелството, че голяма част от предприятията имаха сериозен дял на продукцията си както на вътрешния, така и на външния пазар. В резултат от това рязко спадна производството в редица структуроопределящи предприятия – машиностроене, текстил и др.

Строителството в общината е в застой и няма произведена продукция, освен спорадични ремонти.

Търговското обслужване на населението в общината се осъществява в по-голямата си част от малки фирми, предимно на еднолични търговци. Секторът на търговията и услугите е на трето място по обем продажби в общинската икономика. В град Две могили и в общината търговското обслужване се осъществява предимно

от магазини и заведения за хранене и развлечения, стопанисвани от еднолични търговци, или потребителни кооперации.

Към 2011 г. на територията на общината функционират 7 фирми с предмет на дейност транспорт и складиране, като те са генерирали 3 107 хил. лв нетни приходи от продажби, което нарежда сектора на четвърто място като дял в общинската икономика и на трето място по ДМА.

Туризмът като стопански отрасъл, на територията на Община Две могили, е все още слабо развит. Характерна особеност на Община Две могили е красивата екологично чиста природа, съчетана с богато културно-историческо наследство. Община Две могили активно участва в проекти, целящи популяризирането на отрасъла.

В Община Две могили няма добре развита леглова база, което ограничава развитието на хотелиерството.

За първи път се отчитат инвестиции в местната икономика благодарение на оперативните програми и в публичния, и в частния сектор. За изминалия период не са регистрирани нови чуждестранни инвестиции.

В общината съществуват сравнително благоприятни условия за развитието на културата, спорта и развлеченията през следващия планов период, но са необходими допълнителни усилия и инвестиции за разширяване на тяхната материална база и за подобряване на културните услуги за на населението.

Основните заключения, които могат да се направят от тази част на Плана, са:

1. Спецификата на общината – географско положение, специализация на общинската икономика, свободни терени, свободни трудови ресурси, позволяват да се определят възможностите за развитие на местния бизнес в перспектива като благоприятни. Основен проблем, който трябва да се разреши в тази посока, е намирането на стратегически инвеститори за предприятията от структуроопределящите отрасли. Вливането на свежи капитали ще доведе до обновяване на традиционните производства и технологии, което ще рефлектира върху конкурентноспособността на произведената продукция;

2. Като приоритетни икономически сектори за развитието на общината за плановия период се очертават:

а) Земеделие с по-висока принадена стойност и генериращо работни места и доходи за местното население;

б) Хранително-вкусова промишленост;

в) Умерен растеж и инвестиции в допълваща дестинация за интегриран туризъм на базата на регионалния туристически продукт;

Важни насоки за развитие на тези сектори са:

- Разработване и реализиране на модели за публично-частно партньорство чрез подобряване и структуриране на комуникацията между бизнеса и органите на изпълнителната власт;

-Използване на местния и регионален ресурс от образователни и научно изследователски звена с цел навлизане на научноизследователския и приложен подход в бизнеса, за подобряване на качеството на местните продукти и повишаване конкурентноспособността на фирмите;

- Повишаване на капацитета на местните фирми за навлизане на пазари и укрепване на позициите в сектори с традиционно силни предимства: земеделие, хранително-вкусова промишленост, транспорт, и др.

Препоръки:

1. В Плана за развитие на Община Две могили да се предвидят допълнителни мерки за маркетинг и реклама на местната икономика, с оглед привличане на чуждестранни инвестиции;

2. Да се създадат предпоставки за засилване на активността на заинтересованите страни от успешната реализация на ОПР – местния бизнес, НПО и населението на Общината като цяло;

3. Да се подобри координацията между звената, които се занимават с плановата и проектна дейност в Общината в процеса на изпълнение на ОПР;

4. Привличане вниманието на различни инвеститори чрез даване на широка гласност на заплануваните и предстоящи за изпълнение цели и мерки в ОПР;

5. Да се допълни списъкът от мерки за развитие на селски и еко-туризъм;

6. Приоритетно решение трябва да получат и проблемите, свързани със създаването на промишлена зона и подкрепата за създаване и развитие на малки и средни предприятия, като алтернатива на сегашната икономика.

По-нататък, в Плана за развитие на Община Две могили за периода 2014-2020 г., се прави **анализ на процесите и тенденциите в социалната сфера**. Този раздел представя реалистично състоянието и перспективите на демографското развитие и благосъстояние на населението; заетост и безработица; образование; здравеопазване; култура; спорт.

От извършения анализ и направената оценка на демографското развитие на Община Две могили, екипът, разработил ОПР, е стигнал до следните обобщени изводи, които трябва да се имат предвид при изпълнението на Плана за развитие на общината до 2020 г:

а) Динамиката на населението на общината показва, че то постепенно намалява. С тенденция на намаление се характеризират всички населени места на общината, в резултат както на отрицателния естествен прираст, така също и на отрицателното миграционно салдо;

б) Измененията в числеността на населението се дължат на неблагоприятното развитие на основните демографски процеси - раждаемост, смъртност, естествен прираст, миграционни процеси и на неблагоприятната социално-икономическа конюнктура;

в) Налице е тенденция на постепенно влошаване на възрастовата структура на населението в общината. Тенденцията през последните 5 години е увеличаване дела на населението в над трудоспособна възраст и намаляване дела на населението в трудоспособна възраст. Високият относителен дял и нарастващият брой на възрастните хора (на 65+г.) в община Две могили поставя сериозни предизвикателства пред социално-осигурителната система, системата за социално подпомагане и здравеопазването;

г) Прогнозата за населението на общината дава основание да се смята, че то ще продължи да намалява с умерени темпове. Неблагоприятното демографско развитие през последните години и неговото продължение в близко бъдеще могат да доведат до негативни тенденции (стареене на населението, намаляване на контингентите в трудоспособна възраст и др.). На фона на бързото намаляване на общия брой на населението в общината, протичащите демографски процеси ще доведат до обезлюдяване на определени села. Това е сериозен проблем и е необходимо да се предприемат спешни мерки за възраждане на селата в общината и подобряване на условията за живот в тях. Отрицателният баланс в резултат на териториалната мобилност също ще оказва негативно влияние върху възпроизводствения режим на населението и работната сила;

д) Разнообразният етнически състав на населението и особено - наличието на голям контингент от ромско население, налага изготвянето и прилагането на специфични, нестандартни решения за разрешаване на изключително тежките икономически, социални, здравни и образователни проблеми на това население. Необходимо е прилагането на мерки, с които да се осъществи образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства.

Много задълбочен и комплексен анализ в аналитичната част на Плана е направен на трудовата заетост и безработицата в общината. Този анализ се базира на достатъчно пълна и достоверна информация и компетентна интерпретация на екипа, разработил Плана, които са позволили да бъдат обосновани следните основни изводи, относно заетостта и безработицата в Община Две могили, имащи съществено значение за политиката по отношение на човешките ресурси през плановия период:

1. Значителен брой на безработните лица, висок процент на продължително безработните, младежите и възрастните работници. Липсата на възможности за заетост е основният фактор за ниската активност на работната сила, високата безработица и ниските доходи в община Две могили. Налице е и слабо разпространение на гъвкавите форми на заетост, които са „буфер“ при непостоянно търсене на труд. Намаляващата заетост и увеличаващата се безработица са показател за неблагоприятно състояние на пазара на труда в община Две могили, който не предоставя адекватни възможности за реализация на сравнително високия процент икономически активно население, което все по-често търси заетост извън административните граници на общината;

2. Структурата на безработицата показва превес на жените, лицата с ниско образование, без и с ниска квалификация, и продължително безработните лица;

3. Оформят се рискови групи на трудовия пазар, които са неравностойни по отношение на останалите субекти, предлагащи работна сила. Налице са и значителни различия по отношение на участието на пазара на труда на лицата от различните етнически групи;

4. Засилена роля на активните политики на пазара на труда, успешното прилагане на различни програми и мерки за заетост отслабва социалното напрежение на пазара на труда;

5. Равнището на включените в различните форми на учене през целия живот е все още много ниско;

6. Влошаването на възрастовата структура на населението рефлектира върху размера и качеството на трудовите ресурси. Застаряването на работната сила в условия на динамичен пазар на труда с постоянно променящи се изисквания към квалификацията и професионалните умения на заетите, поражда необходимостта от непрекъснато повишаване на общия потенциал и учене през целия живот на работната сила;

7. Пред Община Две могили не се разкриват добри перспективи за повишаване на заетостта в публичния сектор. Аграрният сектор е структуроопределящ, но европейските политики, насочени към механизизиране на земеделското производство и окрупняване на стопанствата водят до съкращаване броя на заетите в него. Най-голяма концентрация на работна сила се наблюдава в третичния сектор „услуги“, което ще бъде тенденция и през следващия планов период;

8. Средномесечният доход в публичния сектор остава на равнища под средните за областта и страната. Сходно е положението със заплащането на труда и в частния сектор. Ниското равнище на доходи в общината се превръща в своеобразна преграда

за нейното социално-икономическо развитие, защото не стимулира качествено възпроизводство на работната сила и задържането ѝ на местния пазар на труда;

По-нататък в аналитичната част на ОПР, е направен комплексен анализ на образователната структура на населението и на образователната инфраструктура на общината. Констатира се, че образователната структура на населението на община Две могили се подобрява, но продължава да бъде значително по-неблагоприятна от общата за страната и тази за областта. Това налага прилагането на мерки, които да бъдат насочени основно към образователната интеграция на етническите малцинства. Значителни са различията в образователната структура по местоживеене и по етнически признак.

В аналитичната част на ОПР се прави извода, че социалната инфраструктура е сравнително добре развита, като разнообразния обхват от социални услуги удовлетворява потребностите на местните целеви групи. Местната администрация е приела Общинска стратегия и План за действие за развитие на социалните услуги за деца и възрастни (2010-2015), Общинска стратегия за закрила на детето (2008-2018), Стратегия за интеграция на малцинствата в общината (2008-2013), План за действие на общината за интегриране на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение (2012-2014), Стратегия за безопасно движение по пътищата (2011-2013). На територията на общината се предоставят редица социални услуги - Център за настаняване от семеен тип (ЦНСТ) гр. Две могили; защитено жилище с. Могилино; център за обществена подкрепа, гр. Две могили; домашен социален патронаж; домашен помощник и социален асистент. За подобряване на обхвата и качеството на социалните услуги и с оглед удовлетворяване на местни потребности от социална защита общината е привлякла значителен финансов ресурс от ОПРЧР, УНИЦЕФ, Социално-инвестиционен фонд, и Фонд „Социално подпомагане“ към МТСП в рамките на 12 проекта, обслужващи всички уязвими групи.

В същото време обаче, обхватът и качеството на местните здравни услуги са засегнати от неефективно провеждащата се здравна реформа в страната и са подчинени на централизираната политика за нейното развитие, което намалява възможностите на местната власт за подобряване качеството на здравеопазването

Подобно на социалната инфраструктура, образователната също е добре развита и е обект на редица подобрения през последните 5 години. През този период Община Две могили е успяла да привлече външен финансов ресурс в размер над 1,5 млн. лв. за подобряване на образователната структура на територията. Предвид на нейната важност, в ОПР са предвидени редица мерки за нейното подобряване и през следващия планов период, като ще бъдат осъществени дейности за осигуряване на енергийна ефективност, ремонт и подобряване на материално-техническата база на училищата и детските градини.

В община Две могили съществува Професионална гимназия по селско стопанство, която осигурява с подготвен и квалифициран персонал аграрния сектор на територията и би могла да се превърне във фактор с ключови образователно-икономически функции.

Едновременно с това, в аналитичната част на Плана е направена тревожната констатация, че в Община Две могили преобладава неквалифицираната работна ръка, което прави територията непривлекателна за инвестиции в сектори с висока добавена стойност. Делът на населението на община Две могили с висше образование е едва 7% при средна стойност за областта – 18%. Аналогична е картината при броя завършили средно образование – 35% (област Русе – 45%). За неквалифицираната част от населението все по-трудно ще се намират възможности

за заетост, което ще рефлектира във висок дял на продължително безработните лица без квалификация и в началото на следващия планов период. Ниският дял на лицата с висше и средно образование и високият такъв на лицата с основно и начално са показател за преобладаване на неквалифицирана работна ръка, което прави общината непривлекателна за инвестиции в сектори с висока добавена стойност.

Община Две могили е с ограничен потенциал за развитие на културен туризъм, но разработващият екип предвижда, че съществуващите на територията движими и недвижими културни ценности ще повишават нейната обща привлекателност през новия планов период.

В аналитичната част на ОПР реалистично са представени проблемите на транспортната инфраструктура, които обуславят необходимостта от мерките, предвидени във втори приоритет, с акцент подобряване на пътната мрежа в общината. От основен ремонт се нуждаят 16,5 км от общинската пътна мрежа. За някои нейни участници ежегодно се извършват ремонтни и рехабилитационни дейности, но за преобладаващата част (60,2 км) не са извършвани подобрения от 80-те години на миналия век. Общината е спечелила два проекта по ПРСР, със средствата от които разчита през плановия период да осъществи подобряването на инфраструктурата в общината. Констатира се, че транспортното обслужване на жителите от община Две могили е сравнително добре организирано.

Голямата част от използваните имоти общинска собственост за образователни, социални и културни нужди не са били обект на мерки по енергийна ефективност, поради което в новия ОПР за целта са предвидени редица мерки за тяхната енергийна реконструкция. В района е ниска и степента на изграденост на телекомуникационните мрежи и системи, като по този показател той изостава от другите райони на страната.

По отношение на водоснабдителната и канализационна инфраструктура на общината, в аналитичната част на ОПР се констатира, че населението на община Две могили е 100% водоснабдено, но голяма част от тръбите на водопроводната мрежа са амортизирани и се нуждаят от основна подмяна. С малкото ресурси, които общината успява да привлече, се извършва частична подмяна на повредени участъци. В рамките на стартирания проект по мярка 321 на ПРСР през плановия период е предвидено да се извърши подмяна на уличен водопровод в с. Бъзовец и подмяна на водопровод в с. Чилнов.

На територията на община Две могили няма изградена канализационна мрежа. Това поражда риск от замърсяване на подпочвените и повърхностните води. Във връзка с това, една от най-значимите мерки за подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадни води в град Две могили, в рамките на плановия период, е изграждането на пречиствателна станция за отпадни води.

Разработващият екип задълбочено е анализирал административния капацитет на общината и основателно е определил необходимостта от неговото повишаване, като една от най-важните цели на IV-ти приоритет на ОПР: Изграждане на ефективна и прозрачна администрация в община Две могили. В рамките на тази цел, както и на останалите цели от приоритет IV-ти на Плана, са предвидени редица мерки, свързани с осигуряване на изпреварващо обучение на общинските служители, изграждане на ефективни партньорства с гражданите и с бизнеса, както и за повишаване качеството на административните услуги, като основно място сред тях е отредено на изграждането на интегрирана система за управление на общината, цялостна реализация на проекта за електронно правителство и въвеждане на ISO – стандартите в работата на общинската администрация.

Особено внимание разработващият екип е отделил на необходимите мерки за по-нататъшно укрепване на административния капацитет на общинските служители през следващия планов период по отношение на проектната дейност и усвояването на средства от Европейските фондове, които са главен финансов източник за реализацията на по-голямата част от целите и мерките в ОПР.

В аналитичната част на ОПР се акцентува на факта, че благодарение на възможностите, които предоставят Оперативните програми и фондовете на ЕС, през периода 2009 – 2012 по ОПАК успешно са реализирани 2 проекта, свързани с повишаване на административния капацитет: „Модерна и ефективна администрация в община Две могили“, чиято цел е подобряване на административното обслужване на територията на общината, и проект „Учим, докато работим“, като неговата цел е да се подобри капацитета на общинската администрация чрез използване на опит и добри практики от други държави-членки на ЕС в областта на човешките ресурси в държавната администрация.

Освен действията за подобряване на административното обслужване на населението и бизнеса, местната власт следва да концентрира ресурси и в посока междуинституционално партньорство и сътрудничество, и по-конкретно - междуобщинско сътрудничество. По отношение на административния капацитет, разработващият екип е направил следните обобщаващи изводи:

- Община Две могили е постигнала оптимално ниво на участие в проекти на ЕС за местно развитие, като тази практика непременно трябва да се утвърждава и развива и през следващия планов период;

- Като основни предизвикателства пред местната администрация се очертава електронното административно обслужване, междуобщинското партньорство и местното икономическо развитие.

В аналитичната част на предложения План за развитие на Община Две могили за периода 2007 – 2013 г., като неразделна част е разработен разделът за екологичното състояние и екологичните рискове. Предвид на изключителната важност на въпросите, свързани с опазването на околната среда, важността на околната среда, екологична оценка на ОПР на Община Две могили за периода 2014 – 2020 година е представена в специално обособена точка на настоящата Предварителна оценка.

Като цяло, аналитичната част на Плана за развитие на Община Две могили за периода 2014 – 2020 г. дава относително пълна картина за икономическото и социално развитие на общината. Обхватът на раздела е балансиран, няма прекалено обемни анализи на отделни сектори, които да влошават в определена степен качеството му.

Общата оценка на Плана за развитие на Община Две могили за периода 2014 – 2020 година, в частта анализ на икономическото и социално развитие на общината е следната:

- Анализът на икономическото и социално развитие като цяло е задълбочен, многоаспектен и изчерпателен, правдиво отразява състоянието на общината в отделните разрези на социално-икономическия живот и тенденциите в нейното развитие до края на плановия период, очертани на базата на изходната планова информация. Показателите, използвани при социално-икономическия анализ на ситуацията в Общината, отразяват състоянието и тенденциите в съответните области през последните 5 години;

- В аналитичната част на ОПР са изследвани главните аспекти на развитието на общината. Изследването е балансирано по отношение на обема и представената статистическа информация;

- Открити са основните приоритети и проблеми в общината, което е позволило по-нататък логичното им обвързване в анализа на силните и слабите страни, възможностите и заплахите;
- Направен е задълбочен анализ на състоянието и развитието на човешките ресурси, заетостта и безработицата в общината;
- Огразени са специфични области, като инфраструктурно развитие, свързаност и достъпност на територията, екологично състояние и рискове, административен капацитет;
- Не са налични противоречия между текстове в отделните раздели, огразени са взаимовръзките между отделните сектори;
- Представената статистическа информация е актуална, като са използвани данни на НСИ, от Фондация „Реформа в местното самоуправление”, ТСБ – Русе, ОБС „Земеделие” – Русе, както и допълнителни данни за областта и страната. В процеса на анализа и формулиране на целите и приоритетите на новия ОПР, разработващият екип се е базирал и на вътрешните документи на общинско равнище, преди всичко – на Междинната оценка на Плана за развитие на община Две могили за плановия период 2007 – 2013 г, Експертния мониторингов доклад за изпълнението на ОПР 2007-2013 г., Мандатната програма на общината, Годишните доклади за изпълнението ОПР, доклада: „Анализ на социално-икономическото развитие за целите на формулиране на политики за развитие на Община Две могили за периода 2014 – 2020 г., и др. официални документи на общината. Направените изводи почиват на представената информация.

3. Оценка на съответствието и обвързаността на SWOT-анализа със социално-икономическия анализ и с дефинираните цели и приоритети за развитие на Общината

Анализът на силните и слабите страни, на възможностите и заплахите направен от екипа е изключително подробен и е представен по конкретни сектори: стопански сектор, човешки ресурси, развитие на инфраструктурата и опазване на околната среда.

Анализът е разработен методически правилно и логически издържано. Изпълнен е в съответствие със стандартната методология, според която силните и слабите страни са резултат от влиянието на вътрешни фактори, а възможностите и заплахите - на външни фактори. Екипът е успял успешно да изведе силните и слабите страни, възможностите и заплахите въз основа на резултатите от анализа на икономическото и социално развитие на общината.

Извършено е ранжиране на отделните фактори от четирите квадранта на SWOT-матриците, като всеки фактор е получил количествена оценка в скалата от 1 до 5. Това дава възможност по-лесно и по-точно да бъдат конкретизирани отделните приоритети и мерки залегнали в стратегическата част на плановия документ и да бъде извършена приоритизация на предложените мерки за въздействие.

От SWOT- анализа на стопанския сектор е видно, че водещите силни страни са тези, свързани с развитието на земеделието. Това ще са и лостовете, които трябва максимално да се използват в плановия период 2014-2020 г.

Най-съществените слаби страни, за отстраняването на които трябва да се работи много методично, са : «Незадоволителна образователно-квалификационна структура на заетите лица», «Липса на крупни инвеститори/работодатели», «Разрушени хидромелиоративни мрежи и съоръжения» и др.

Идентифицираните възможности, от които общината трябва да се възползва през плановия период, са: «Диверсификация на селското стопанство», «Развитие на културно-исторически, рекреационен и еко-туризъм», «Използване на финансовите инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с модернизация на производството и повишаване конкурентноспособността на местната икономика» и др.

Заплахите визират преди всичко сериозни макроикономически негативни събития, от които общината може да се предпази само в партньорство на регионално или национално ниво. Особено сериозна е заплата от: продължаваща «по-висока субсидирана подкрепа за земеделие в съседни страни, извън ЕС», «природни бедствия и лоши климатични условия» и «непокриване на ветеринарно-санитарните изисквания за производство на животновъдна продукция».

От направения SWOT анализ на човешките ресурси трудно се откриват силни страни с подобаваща тежест и устойчивост. Известна стабилност в системата осигурява преди всичко добре функциониращата образователна система. Слабите страни, очертани в SWOT-анализа на този сектор са преобладаващи и изключително сериозни. Сред тях с най-голяма тежест се очертават: „Трайно негативни демографски тенденции“, „Тенденция за формиране на устойчива структурна безработица в общината“ и „Ниско образователно равнище на населението и отсъствие на квалифицирани човешки ресурси“. Възможности за сериозен растеж, ако бъдат използвани, са съсредоточени във факторите: „Бурно развитие на ИКТ“ и „Оптимизиране на образователната система спрямо потребностите на пазара на труда“. И двете идентифицирани заплахи са много сериозни и минимизирането на последствията трябва да бъдат резултат на мащабна и резултатно ориентирана политика в редица сфери на общественото развитие.

От направения SWOT анализ в областта на инфраструктурата и околната среда се налага извода, че качеството на отделните елементи на инфраструктурата е задоволително, но все още - далеч от съвременните показатели. Високо са оценени като силна страна осигуреността на населението с питейна вода, както и доброто състояние на важни екологични компоненти на жизнената среда: състояние на атмосферния въздух, почвите и повърхностните води.

В същото време състоянието на третокласната пътна мрежа е лошо и значителни участъци от нея се нуждаят от рехабилитация. Наличната енергийна инфраструктура също се нуждае от реконструкция. Водопреносната система в голямата си част е амортизирана и е причина за загуби на питейна вода и за влошаване на нейното качество. Канализационната система е в критично състояние. Налице са проблеми с нерегламентираните сметища и с изчерпване капацитета на регламентираните сметища. Именно затова разработващият екип основателно е предвидил отделен приоритет за развитието на инфраструктурата (приоритет втори от ОПР), като всички мерки в него, както и значителна част от мерките в приоритет III са насочени именно към подобряване на инфраструктурата на общината и опазване на околната среда, с оглед гарантиране на оптимални условия за живот, работа и почивка на нейните жители.

По отношение на възможностите в този секторен SWOT анализ, се очертава известен скептицизъм, като това преди всичко се дължи на сериозния финансов и времеви ресурс, който е необходим, за съществена промяна в състоянието на жизнената среда. Във връзка с това с най-висока тежест от заплахите е оценена и опасността от намаляване на субсидиите и целевите трансфери от централния бюджет за общината.

В процеса на изпълнение на ОПР обаче трябва да се има предвид, че средата е изключително динамична и във всеки момент могат да се появят нови възможности и нови заплахи, които да рефлектират по своеобразен начин върху силните и слабите страни на общината. Затова е необходимо да се разчита не на един, а на поредица от последователно извършвани във времето SWOT анализи, с оглед постигане на максимална достоверност и обективност на оценките на ситуацията, т.е. методът да се разглежда не като някаква първоначална статична оценка, а да се прилага в неговата динамика. По този начин непрекъснато ще се прецизират и допълват силните и слабите страни, възможностите и заплахите, съобразно настъпилите най-нови промени във външната и вътрешната среда. Това предполага и непрекъсната актуализация на данните, свързани със SWOT анализа – брой и структура на населението по различни показатели, заетост и безработица, структура на местната икономика, разпределение на активните фирми по отрасли, промени в структурата на земеделските култури, броя на отглежданите животни в общината, настъпили промени в техническата инфраструктура, промени в материално техническата база на учебните заведения, културните институти и социалните заведения, социалната сигурност, и др.

За подобряване качеството на стратегическата част на Плана е особено препоръчително в динамика да се актуализира SWOT анализът на човешките ресурси и факторите за тяхното възпроизводство и развитие, доколкото от стратегическа гледна точка човешките ресурси са най-важното условие за успешната реализация на този и следващите ОПР на община Две могили.

Освен това, в процеса на реализация на ОПР, би било целесъобразно да се разработват SWOT-матрици поотделно за отделните подотрасли на икономиката на общината, за да могат по-задълбочено да се анализират силните и слаби страни, възможностите и заплахите най-вече за структуроопределящите отрасли.

Може да се твърди, че е постигнато необходимото съответствие между стратегическа и тактическа част на ОПР. В ОПР за отделните приоритети са формулирани конкретни цели, подцели и мерки за тяхното изпълнение. Дефинираните цели в стратегическата част от Плана за развитие на Община Две могили за периода 2014 – 2020 г. са насочени към редукция на слабите страни и преодоляване на заплахите и цели, насочени към развитие и оползотворяване на наличния потенциал. Целите са определени в съответствие с “Методическите указания за разработване на Национална стратегия за регионално развитие на Република България (2012-2022), регионални планове за развитие на районите от ниво 2 (2014-2020), областни стратегии за развитие (2014-2020), общински планове за развитие (2014-2020)”, на Министерството на регионалното развитие и благоустройството от 2011 година. Целите и приоритетите са съгласувани от гледна точка на спецификата на общината, като са планирани действия за развитие на нейния потенциал и уникалните ѝ конкурентни предимства и преодоляване на идентифицираните дефицити в съответствие с извършения анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите.

4. Оценка на визията, целите и приоритетите за развитие и тяхното съответствие със стратегическите документи на областно, регионално, национално и европейско ниво

Общата оценка на визията, целите и приоритетите за развитие на община Две могили пред плановия период 2014 – 2020 г. е, че те са логически правилно

формулирани, значими, приемливи и актуални. Мерките за тяхната реализация са достатъчно напрегнати, но реални, практически постижими. Те отразяват възможностите на местния потенциал и са в съответствие с потребностите и очакванията на жителите на общината през плановия период.

Визията, целите и приоритетите за развитие в ОПР са формулирани на базата на анализа на икономическото и социално положение на общината и в съответствие със средата, в която ще се реализира Плана. Общата оценка на разработващия екип е, че средата, в която ще се реализира ОПР на Община Две Могили все повече ще се ориентира към динамична и трудно предсказуема среда. В началото на плановия период, в международен мащаб ще продължат да се развиват редица процеси, които ще оказват влияние върху условията, ограниченията и препятствията при изпълнение на мерките в Плана. Най-важните от тях са: а) световната финансова и икономическа криза; б) глобализацията; в) демографските промени; г) изменението на климата; д) енергийният пазар, и др. Ефектът на тези процеси върху територията на Община Две могили в средносрочен и особено – в дългосрочен аспект трябва да бъде съобразяван и отчитан не толкова с промяна във визията, основните приоритети и цели, които ще бъдат актуални и в променената среда на реализация на Плана, колкото при анализа на състоятелността, изпълнимостта и приоритетността на конкретните мерки за реализация на целите.

Планът за развитие на Община Две могили 2007 – 2013 г. е съобразен с изискванията на националното и европейското законодателство в областта на регионалното развитие, както и с целите и приоритетите за развитие, дефинирани в стратегическите планови документи на регионално, национално и европейско ниво. Според изискванията на Закона за регионалното развитие, Планът за развитие на община Две могили за периода 2014 – 2020 г. е разработен в съответствие с предвижданията на Областната стратегия за развитие, съобразен е с целите и приоритетите на Националната програма за развитие на Република България 2020, целите и приоритетите на Оперативните програми, съфинансирани от фондовете на Европейския съюз, Стратегия „Европа 2020”, Националната стратегия за регионално развитие (2012 – 2022 г), Плана за развитие на Северен централен район за планиране (2014 – 2020 г), Енергийна стратегия на Република България до 2020 г., Националната стратегия за демографско развитие (2006 -2020 г.), и др. основополагащи стратегически документи на областно, регионално, национално и европейско ниво.

Екипът изготвил Плана за развитие на Община Две могили за периода 2014 – 2020 г. е успял да постигне в значителна степен съгласуваност с принципите и целите на европейската регионална политика свързани с конвергенция, регионална конкурентоспособност и заетост и териториално сътрудничество. Целите са отразени в стратегическата част на ОПР, като са отчетени особеностите на общината и основните направления на европейската регионална политика.

Освен че с Плана се постига необходимата съгласуваност с принципите и целите на европейската регионална политика, съществено достойнство на ОПР е неговото съответствие на потенциала, основните проблеми и нуждите на хората от Община Две могили. Интервютата и разговорите с представители на общинска администрация, бизнеса, неправителствения сектор и обществеността по време на изготвяне на Плана потвърдиха, че визията, приоритетите на ОПР и силните страни на общината са приемливи, актуални и реално изпълними през новия планов период.

Постигнато е и добро работно съответствие между стратегическа и тактическа част на ОПР. В ОПР за отделните приоритети са формулирани ясни и конкретни цели, подцели и мерки за тяхното изпълнение, с необходимите

индикатори за тяхното изпълнение и са разчетени финансовите средства за тяхното постигане по съответните източници.

5. Преценка на обема и ефективността на предвидените финансови ресурси за постигане на целите на ОПР

Като неразделна част от Плана за развитие на Община Две могили за периода 2014 – 2020 г. е разписан индикативен финансов план, който дава изчерпателна и достоверна информация за предвидените финансови ресурси за постигане на целите и приоритетите на ОПР. Основни източници за финансиране на планираните дейности и проекти, заложи в Общинския план за развитие за периода 2014-2020 г., са следните:

1. Национални източници, включващи средства на общинския бюджет и други местни източници; на държавния бюджет; частно финансиране, както и от други национални източници;

2. Средства от фондове на ЕС, както и от други чуждестранни източници и донорски програми.

Положителен момент е, че в ОПР не се предвиждат заеми за реализация на целите и приоритетите на Плана.

Планираните финансови средства са съобразени с ограничителните фактори за финансиране на общинското развитие. От друга страна, разпределението между необходимите финансови средства по отделните приоритети е премерено чрез значимостта и капиталоемкостта на отделните цели и мерките за тяхното постигане.

Както всички общини, така и Община Две могили ще разчита на собствения си капацитет и ресурси за финансиране и съфинансиране за значителна част от мерките в ОПР. От една страна, това означава, че при съставянето на годишните бюджети трябва да се определят приоритети и да се отпускат средства за разработване и съфинансиране на приоритетни мерки. От друга страна, това налага възприемане на активна позиция от общината за мобилизиране на ресурси чрез създаване на партньорства както с НПО, така и с частни фирми и/или други общини, т.е. чрез обединяване на средства. Стабилните местни партньорства с частния сектор, чието участие във финансовото осигуряване на Плана засега не е голямо, ще открият пътя към частно съфинансиране, с което ще се осигуряват допълнителни средства за реализацията на ОПР.

Прави впечатление, че голямата част от средствата, необходими за реализация на целите и приоритетите на ОПР ще бъдат осигурени от фондове на ЕС, в резултат на успешно защитени и спечелени проекти на Общината. Продължаването на процеса на финансова децентрализация и предоставяне на по-голяма автономност на местните власти ще допринесат за повишаване на капацитета на Община Две могили за усвояване на средства по Европейските фондове. Досега Община Две могили е реализирала успешно редица проекти по Оперативните програми, което е доказателство за наличие на добри практики от предишния планов период за осигуряване на необходимите средства за изпълнение на ОПР и за постигане на висока ефективност на предвидените финансовите ресурси за изпълнение на неговите цели. В същото време, през новия планов период, особено в началото му, ще се засилват финансовите ограничения пред общинския бюджет, което ще намалява възможностите за покриване на собствения принос и на текущите плащания по проекти. В Плана за развитие на Общината обемът на финансовите

ресурси, предвидени за маркетинг и реклама на местната икономика, с оглед привличане на чуждестранни инвестиции, са сравнително ограничени.

Разработена е и Програма за реализация на Плана, в които мерките са конкретизирани по години. В много голяма степен Програмата за реализация на Общинския план за развитие, съдържа реално изпълними и с възможност за финансиране мерки, които са съобразени с операциите по Оперативните програми за България през новия плановия период, които ще бъдат съфинансирани от фондовете на ЕС.

Преценката на оценяващия екип е, че разработеният План за развитие на Община Две могили за периода 2014 – 2020 г. гарантира достатъчно финансови средства за постигане на целите на ОПР. Публичните средства са насочени към решаване на съществени нужди и проблеми на Общината. В същото време се очаква основните проблеми и нужди на хората от Общината да се запазят, като в началото на плановия период някои от тях, свързани със заетостта и доходите, могат сериозно да се задълбочат;

Най-видимият ефект и въздействие от прилагането на ОПР в Община Две могили за периода 2007-2012 г. се очаква от инвестициите в инфраструктурата – ремонт на улици и пътища, обновяване и саниране на обществени сгради, благоустрояване, озеленяване и др. При разпределението на ограничените финансови ресурси е необходимо да се постави акцент върху иновациите и развитието на местна икономика, основана на знанието и на принципите за устойчиво интегрирано развитие и растеж, за да се осигури плавен преход към следващия планов период, както и за повишаване конкурентноспособността на Община Две могили.

6. Анализ на уместността, яснотата и броя на индикаторите за наблюдение и оценка на изпълнението на ОПР за периода до 2020 г.

В съответствие с Методическите указания на Министерството на регионалното развитие и благоустройството,² Общинският план за развитие трябва да съдържа индикатори за конкретни продукти и резултати, които ще бъдат използвани като база в общата система от индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението на съответните приоритети и цели на плана.

Индикаторите са много важен компонент от инструментариума за наблюдение и оценка на изпълнението на ОПР. Те трябва да бъдат формулирани по такъв начин, че да бъдат лесно, ясно и точно „разпознаваеми“, да дават най-точна и комплексна натурална или стойностна характеристика на явлениято, за което се отнасят. Индикаторите не бива да бъдат абстрактни понятия, а да имат конкретен количествен израз – брой, километри, декари, лева и т.н. Само отговарящите на тези изисквания индикатори биха създали благоприятни предпоставки за формиране на

² Вж. Методически указания за разработване на Национална стратегия за регионално развитие на Република България (2012-2022), регионални планове за развитие на районите от ниво 2 (2014-2020), областни стратегии за развитие (2014-2020), общински планове за развитие (2014-2020), на Министерството на регионалното развитие и благоустройството от 2011 година.

обективни и в същото време - богато информативни оценки за изпълнението на целите и мерките през новия планов период.

Съгласно методическите указания, индикаторите в Общинския план за развитие трябва да представляват обективно проверими показатели за степента на изпълнение на целите и резултатите. Те трябва да бъдат формулирани в съответствие с т. нар. SMART изисквания, т.е. техните формулировки да бъдат конкретни, измерими, постижими по принцип, реалистични и обвързани във времето. Наличието на индикаторите, отговарящи на горните изисквания, позволява да се изгради ефективна система за наблюдение и оценка на изпълнението на Плана.

Индикаторите следва да имат количествен измерител. Необходимо е още в етапа на изработване на общинския план за развитие да бъдат определени базови стойности, спрямо които в последствие да бъде отчитано изпълнението. Измежду големия брой възможни индикатори е необходимо да се определи малък, но достатъчен брой от тях, като се гарантира, че те са целесъобразни и управляеми по отношение на наблюдението и оценката на Плана. Индикаторите трябва да бъдат показатели, които са лесни за оценка и наблюдение в течение на времето и да има възможност да бъдат набавени от надеждни източници.

Преценката на оценяващия екип е, че индикаторите за наблюдение и оценка на изпълнението на ОПР са добре подбрани и правилно формулирани. Считаме, че както целите, така и индикаторите за измерване на резултатите, са реалистични и изпълними през плановия период. При това, те произхождат и са в пряка подчиненост на формулираната в Плана визия на Община Две могили, както и на избраните приоритети за местно развитие. Всичките четири приоритета са умело и правилно дефинирани, за да отразяват именно специфичните конкурентни предимства на общината и да водят до постигане на стратегическите цели на Плана. Това прави целите и индикаторите за измерване на резултатите обективни, отразяващи действителното състояние и възможности на икономическата и социалната сфери на Община Две могили.

Резултатите от предварителната оценка на ОПР в тази ѝ част показват, че формулираните индикатори за наблюдение и оценка напълно отговарят на следните критерии: целесъобразност, квантифицираност, надеждност и наличност, т.е. това са показатели, които касаят конкретните цели и мерки, могат да бъдат измервани количествено и стойностно, и предоставят възможност за лесно формулиране и агрегиране.

7. Оценка на механизмите за наблюдение, оценка и актуализация на ОПР и на дейностите за информационно осигуряване и публичност на Плана

При разработването на Общинския план за развитие, както и в процеса на неговото изпълнение трябва да бъдат осигурени предпоставки за прилагане на принципа за партньорство, публичност и прозрачност на всички етапи при провеждане на политиката за местно развитие.

Като цяло, прилагането на този принципа подобрява качеството на ОПР и ефективността на неговото изпълнение. Главната цел на действията за прилагане на този принцип е да се осигури прозрачност и да се информират заинтересованите страни и участниците в процеса на формирането и прилагането на местната политика за интегрирано устойчиво развитие относно очакваните резултати и ползите за местната общност като цяло, както и да се мотивират заинтересованите страни за активно участие в процеса на реализация.

Освен това, въвеждането и спазването на този принцип създава обективни предпоставки и условия за привличане и ефективно усвояване на повече европейски средства за развитие на общината.

Екипът е разработил Плана за развитие на Община Две могили 2014 – 2020 г. в сътрудничество с обществеността на общината, като са направени допитвания до заинтересованите социално-икономически партньори, както и до цялото гражданско общество, по отношение на становището им за приоритетите на общината. В началния етап на разработване на Плана е била публикувана информация на Интернет страницата на общината и съобщения в местните медии, като обществеността е била приканена да участва в откритите обсъждания на приоритетите и целите на Плана, както и да споделя предложения за разработването на ОПР в писмен вид.

Такъв подход трябва да се следва и при актуализирането и усъвършенстването на Плана.

Във връзка с разработването на аналитичната и стратегическата част на Плана със заповед на Кмета на общината е била създадена работна група от представители на общинската администрация, които в процеса на работа са били подпомагани и от външни експерти, които да очертаят бъдещето и стратегията на Община Две могили.

Това е позволило формулираните приоритети и мерки да отразяват спецификата на общината и нейния потенциал, гарантирайки максимално ефективно изпълнение на Плана.

Наблюдението на ОПР се извършва с цел постигане на ефективност и ефикасност на стратегическото планиране, програмирането, управлението и ресурсното осигуряване на местното развитие. Предмет на наблюдение е изпълнението на целите и приоритетите на ОПР съгласно определените физически и финансови индикатори, организацията и методите на изпълнение, и мерките за осигуряване на информация и публичност за резултатите от изпълнението на Плана.

За постигане целите на наблюдението се изгражда система за наблюдение, която обхваща:

1. източниците, начините и периодичността за събиране, обработка и анализиране на информация;
2. индикаторите за наблюдение;
3. органите за наблюдение, организацията и методите на тяхната работа;
4. системата на докладване и осигуряване на информация и публичност.

Механизмите за наблюдение, оценка и актуализация на ОПР са регламентирани в Закона за регионалното развитие и в Правилника за неговото прилагане. Те предвиждат предварителна, междинна и последваща оценка на Плана, като предварителната оценка включва:

1. оценка за социално-икономическото въздействие на ОПР;
2. екологична оценка по реда на Закона за опазване на околната среда.

За реализацията на ОПР се извършва междинна оценка не по-късно от 4 години от началото на периода на неговото действие.

Междинната оценка включва:

1. оценка на първоначалните резултати от изпълнението;
2. оценка на степента на постигане на съответните цели;
3. оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси;
4. изводи и препоръки за актуализация на съответния документ.

Последващата оценка се извършва не по-късно от една година след изтичането на периода на действие на ОПР.

Последващата оценка включва:

1. оценка на степента на постигане целите и устойчивостта на резултатите;
2. оценка на общото въздействие;
3. оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси;
4. изводи и препоръки относно провеждането на политиката за регионално и местно развитие.

През периода на действие на ОПР могат да се извършват допълнителни тематични оценки и оценки за специфични случаи по преценка на органите за местно самоуправление.

Орган за наблюдение на Общинския план за развитие е Общинският съвет.

В процеса на наблюдение на изпълнението на ОПР Общинският съвет осигурява участието на заинтересуваните органи, организации, физически и юридически лица при спазване на принципите за партньорство, публичност и прозрачност при изпълнението на ОПР.

Голяма е ролята на Кмета на общината при осъществяване процесите на наблюдение, оценка и актуализация на ОПР, както и на дейностите за информационно осигуряване и публичност на Плана. В съответствие със Закона за регионалното развитие, Кметът на общината:

1. ръководи, организира и контролира дейността по изпълнението на общинския план за развитие;
2. организира изграждането, поддържането и оперирането на единна информационна система за управление на регионалното развитие на територията на съответната община, която включва информационната система за наблюдение на изпълнението на документите за стратегическо планиране;
3. представя годишен доклад за наблюдението на изпълнението на ОПР за развитие за одобряване от Общинския съвет, който се изготвя и внася за обсъждане и одобряване до 31 март на всяка следваща година;
4. осигурява публичност и прозрачност на общинския план за развитие, както и на действията по реализацията му.

Информацията, свързана с наблюдението на изпълнението на ОПР, се въвежда в единната информационна система за управление на регионалното развитие.

Годишните доклади за наблюдението на изпълнението на ОПР осигуряват информация за изготвяне на междинната и последващата оценка на общинския план за развитие.

Копие от годишните доклади за наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие се изпраща на председателя на областния съвет за развитие в 7-дневен срок от решението за тяхното одобряване.

Участието на обществеността и нейната информираност на различните етапи от изпълнението на Плана ще създаде благоприятни очаквания за бързото икономическо и социално развитие на Община Две могили. Положителните икономически очаквания могат да увеличат преките инвестиции и да увеличат въздействието на обществената активност.

Възможностите на модерните телекомуникационни средства също трябва да се използват в процеса на приобщаване на партньорите и широката общественост към приоритетите и целите на Плана. Откритите обсъждания на Плана във всеки етап от неговото изпълнение могат да бъдат обявявани в пресата, Планът и неговите изменения да бъдат публикувани в Интернет-страницата на общината и други местни публични институции.

8. Предварителна експертна оценка за въздействието на ОПР върху основни социално-икономически показатели за развитието на Община Две могили през плановия период 2014 – 2020 г.

Предварителната оценка за въздействието на ОПР върху социално-икономическото развитие на Община Две могили през плановия период 2014 – 2020 г. е направено по отношение на няколко основни социално-икономически показатели:

1. икономически растеж;
2. конкурентноспособност;
3. заетост;
4. доходи;
5. качество на живот;
6. качество на човешките ресурси;
7. устойчиво развитие.

Посоката и силата на въздействие на отделните мерки на ОПР се оценява чрез следната скала:(Вж. Табл. VIII.5.-1.):

Табл. VIII.8.-1. Посока и сила на въздействие на ОПР върху основни социално-икономически показатели

Посока и степен на въздействие на мерките в ОПР	Използван символ
1. Силно положително	++
2. Положително	+
3. Няма пряко отношение	0
4. Отрицателно	-

Резултатите от предварителна експертна оценка за въздействието на ОПР върху основни социално-икономически показатели за развитието на Община Две могили през плановия период 2014 – 2020 г., в обобщен вид са показани в Таблица VIII.5.-2.:

Табл. VIII.8.-2. Предварителна експертна оценка за въздействието на ОПР върху основни социално-икономически показатели за развитието на община Две могили през плановия период 2014 – 2020 г.

Приоритет, цел, мярка	Показатели за социално-икономическо развитие						
	Икономически растеж	Конкурентно-способност	Заетост	Доходи	Качество на живот	Качество на чов. ресурси	Устойчиво развитие
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
Приоритет I: Растеж на икономиката на общината, намаляване на безработицата и подобряване стандарта на живот на хората							
<i>Цел 1.1. Създаване на оптимална среда за развитие на бизнеса в общината</i>							
Мярка 1.1.1. Инвентаризация на общинската собственост, идентифициране на подходящи сгради и терени за предоставяне за стопанска дейност и създаване на база данни за тях с възможности за продаване, отстъпване на право на строеж, даване под наем или концесия, както и предоставяне за безвъзмездно ползване	+	+	+	+	0	0	+
Мярка 1.1.2. Привличане на инвестиции за адаптиране на съществуващите производства към Европейските стандарти и изисквания	+	++	+	+	+	+	+
Мярка 1.1.3. Изготвяне и разпространение на информационни материали, ориентирани към потенциални инвеститори и поддържане на актуален Интернет-сайт, промотиращи общината и възможностите за инвестиции	+	+	+	+	0	0	+
Мярка 1.1.4. Разработване на общинска програма за насърчаване развитието на малките и средните предприятия в общината	+	++	++	+	0	0	+
<i>Цел 1.2. Разширяване на съществуващи и разкриване на нови производства</i>							
Мярка 1.2.1. Изграждане на индустриална зона в гр. Две могили	++	++	+	+	0	0	+
Мярка 1.2.2. Производство на биогаз на територията на общината	+	+	+	0	+	0	++
Мярка 1.2.3. Изграждане на възобновяеми източници на електрическа енергия в района на гр. Две могили, с. Острица, с. Кацелово и с. Могилино	+	+	0	0	+	0	++
<i>Цел 1.3. Реинженеринг на селското стопанство като водещ отрасъл в общинската икономика</i>							
<i>Подцел 1.3.1. Възстановяване на загубили позиции направления на селското стопанство</i>							
Мярка 1.3.1.1. Предоставяне на пасища, мери и ливади от общинския поземлен фонд за насърчаване създаването на специализирани ферми за говедовъдство, биволовъдство и овцевъдство	+	+	+	+	0	0	+
Мярка 1.3.1.2. Разширяване на площите за оранжерийно и полско зеленчукопроизводство	+	+	+	+	0	0	+
Мярка 1.3.1.3. Увеличаване площите на трайните насаждения	+	+	+	+	0	0	+
Мярка 1.3.1.4. Възстановяване на поливното земеделие от речни и подпочвени източници	+	+	+	+	0	0	+

Мярка 1.3.1.5. Осигуряване на терени за постоянни и временни пчелини на пчеларите	+	+	+	+	0	0	+
Мярка 1.3.1.6. Увеличаване броя на отглежданите животни по видове, на глава от населението в общината	+	+	+	+	0	0	+
Мярка 1.3.1.7. Увеличаване на площите на зърнените култури с по-високи от средните за областта добиви, в резултат на прилагане на модерни земеделски практики	+	++	+	+	0	0	+
<i>Подцел 1.3.2. Развитие на биологично земеделие</i>							
Мярка 1.3.2.1. Провеждане на обучения за стимулиране на биологичното земеделие	+	++	0	+	+	+	+
Мярка 1.3.2.2. Разширяване на площите, предназначени за развитие на биологично земеделие	+	++	+	+	+	0	+
<i>Подцел 1.3.3. Развитие на рибовъдството в общината</i>							
Мярка 1.3.3.1. Възстановяване на съществуващите и разкриване на нови площадки за риборазвъждане	+	+	+	+	+	0	+
Мярка 1.3.3.2. Увеличаване броя на заетите в рибовъдството	+	+	+	+	+	0	+
<i>Подцел 1.3.4. Развитие на пазарна инфраструктура, осигуряваща реализацията на селскостопанска продукция</i>							
Мярка 1.3.4.1. Осигуряване на перманентна информация на пчеларите за развитие на пчеларството за реализация на продукцията	+	+	0	+	0	+	+
Мярка 1.3.4.2. Изграждане на общински пазар за реализация на земеделска продукция	+	0	+	+	+	0	+
Мярка 1.3.4.3. Изграждане, съвместно с Русенски университет „Ангел Кънчев” на консултантски център за модерно земеделие и животновъдство	+	++	+	+	0	+	+
<i>Подцел 1.3.5. Привеждане на животновъдството към изискванията на Общата селскостопанска политика на ЕС и условията за реализация на пазарите на Общността</i>							
Мярка 1.3.5.1. Провеждане на обучения, съвместно с Професионална гимназия „К.А. Тимирязев” – гр. Две могили, на фермерите относно европейските изисквания и стандарти в животновъдството и условията за реализация на животновъдната продукция на пазарите на Общността	+	++	0	+	0	+	+
Мярка 1.3.5.2. Привеждане на условията за отглеждане на животни в кравефермите на общината в съответствие с изискванията на ЕС и Общата селскостопанска политика (въвеждане и сертифициране по НАССР)	+	++	0	+	0	+	+
<i>Цел 1.4. Устойчиво развитие на туризма на територията на общината и утвърждаването му като приоритетен отрасъл</i>							
Мярка 1.4.1. Разработване на дългосрочна общинска стратегия за развитието на туризма	+	+	+	+	+	0	+
Мярка 1.4.2. Изготвяне на рекламни материали, презентиращи обектите на туризъм в общината	+	+	0	0	0	0	+
Мярка 1.4.3. Подобряване на туристическата инфраструктура при пещера „Орлова чука” (кът за отдих)	+	+	+	0	+	0	+
Мярка 1.4.4. Изграждане на туристическа еко-пътека	0	0	0	0	+	0	+
Мярка 1.4.5. Разширяване легловата база на туризма в общината	+	+	+	+	0	0	+
Мярка 1.4.6. Разработване на съвместни проекти по въпросите на туризма с други общини в Бълга-	0	+	0	0	0	0	+

рия.							
Мярка 1.4.7. Развитие на нови форми на туризъм в общината	+	+	+	+	+	0	+
Цел 1.5. Развитие на търговията и услугите							
Мярка 1.5.1. Създаване на нови обекти за търговия, отдих и развлечения на жителите на общината и нейните гости	+	0	+	+	+	0	+
Цел 1.6. Стабилизиране на заетостта и подобряване на качеството на работната сила							
Мярка 1.6.1. Включване в регионални и национални програми за трудова заетост	+	0	+	+	+	+	+
Мярка 1.6.2. Организиране на курсове за повишаване на професионалната квалификация и за преквалификация	0	0	0	0	0	++	+
Мярка 1.6.3. Организиране на курсове за повишаване на грамотността	0	0	0	0	0	++	+
Мярка 1.6.4. Провеждане на обучения и оказване на техническа помощ на трайно безработни лица за намиране на работа	0	0	+	+	+	++	+
Мярка 1.6.5. Увеличаване броя на заетите в икономиката на общината							
Приоритет II: Развитие на инфраструктурата като фактор за стабилизиране на икономическите и социалните процеси в населените места на общината							
Цел 2.1. Привеждане на транспортната инфраструктура на общината в съответствие с динамиката в развитието на икономическите и социалните процеси							
Мярка 2.1.1. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Места”- Две могили	0	+	0	0	+	0	+
Мярка 2.1.2. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - Ул. ”Мусала”-Две могили	0	+	0	0	+	0	+
Мярка 2.1.3. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - Ул. „Родопи”- Две могили	0	+	0	0	+	0	+
Мярка 2.1.4. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа.- Ул. „Русалка”- Две могили	0	+	0	0	+	0	+
Мярка 2.1.5. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа – Ул ”Филип Тотю” с. Бъзовец	0	+	0	0	+	0	+
Мярка 2.1.6. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа – ул ”Вихрен” с. Баниска	0	+	0	0	+	0	+
Мярка 2.1.7. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа – ул ”Изгрев” с. Баниска	0	+	0	0	+	0	+
Мярка 2.1.8. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - Ул. „Баниски лом” с. Баниска	0	+	0	0	+	0	+
Мярка 2.1.9. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Васил Коларов” с. Острица	0	+	0	0	+	0	+
Мярка 2.1.10. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Коста	0	+	0	0	+	0	+

Момчилов" с. Острица							
Мярка 2.1.11. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Янтра"- с. Каран Върбовка	0	+	0	0	+	0	+
Мярка 2.1.12. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Отец Паисий" заедно с ул. „Панайот Волов" с. Кацелово	0	+	0	0	+	0	+
Мярка 2.1.13. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Васил Левски" с. Кацелово	0	+	0	0	+	0	+
Мярка 2.1.14. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Преслав", с. Чилнов	0	+	0	0	+	0	+
Мярка 2.1.15. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Калоян" с. Чилнов	0	+	0	0	+	0	+
Мярка 2.1.16. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Г.С.Раковски" с. Батишница	0	+	0	0	+	0	+
Мярка 2.1.17. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Осъм" с. Могилино	0	+	0	0	+	0	+
Мярка 2.1.18. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Христо Ботев" с. Помен	0	+	0	0	+	0	+
Мярка 2.1.19. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Ангел Кънчев" с. Баниска	0	+	0	0	+	0	+
Мярка 2.1.20. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Васил Друмев" с. Бъзовец	0	+	0	0	+	0	+
Мярка 2.1.21. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Кирил и Методий" с. Батишница	0	+	0	0	+	0	+
Мярка 2.1.22. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Родопи" с. Чилнов	0	+	0	0	+	0	+
Мярка 2.1.23. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Петко Войвода" с. Могилино	0	+	0	0	+	0	+
Мярка 2.1.24. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Малчика" с. Могилино	0	+	0	0	+	0	+
Мярка 2.1.25. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Вела Пискова" с. Каран Върбовка	0	+	0	0	+	0	+
Мярка 2.1.26. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Бор" с. Помен	0	+	0	0	+	0	+
Мярка 2.1.27. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Иван Вазов" с. Острица	0	+	0	0	+	0	+

Мярка 2.1.28. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Беласица” с. Могилино	0	+	0	0	+	0	+
Мярка 2.1.29. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - Ул. „Еделвайс” с. Помен	0	+	0	0	+	0	+
Мярка 2.1.30. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Иван Вазов” с. Помен	0	+	0	0	+	0	+
Мярка 2.1.31. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Явор” с. Помен	0	+	0	0	+	0	+
Мярка 2.1.32. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. “Бенковски” с. Каран Върбовка	0	+	0	0	+	0	+
Мярка 2.1.33. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. “Н. Й. Вапцаров” и ул. “Широки брод” заедно, с. Широково	0	+	0	0	+	0	+
Мярка 2.1.34. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. “Пролет” с. Баниска	0	+	0	0	+	0	+
Мярка 2.1.35. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. “Безименна” с. Помен	0	+	0	0	+	0	+
Мярка 2.1.36. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. “Рила” с. Помен	0	+	0	0	+	0	+
Мярка 2.1.37. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. “Филип Тотю” с. Кацелово	0	+	0	0	+	0	+
Мярка 2.1.38. Рехабилитация ул. “Нова махала” с. Пепелина	0	+	0	0	+	0	+
Мярка 2.1.39. Ремонт и реконструкция на площадно пространство в с. Каран Върбовка	0	0	0	0	+	0	+
Мярка 2.1.40. Ремонт и реконструкция на площадно пространство в с. Острица	0	0	0	0	+	0	+
Мярка 2.1.41. Ремонт и реконструкция на площадно пространство в с. Чилнов	0	0	0	0	+	0	+
Мярка 2.1.42. Ремонт на IV-то класната пътна мрежа - Широково, Чилнов разклона Баниска	0	+	0	0	+	0	+
Мярка 2.1.43. Ремонт на IV-то класна пътна мрежа Разклона – Бъзовец Баниска, посока Батишница	0	+	0	0	+	0	+
Мярка 2.1.44. Ремонт и реконструкция на градски площад Две могили	0	0	0	0	+	0	+
Цел 2.2. Развитие на водоснабдителната и канализационната инфраструктура на общината							
Мярка 2.2.1. Ремонт на водопровод по път RSE 1082 – ул. „Георги Димитров” село Чилнов	0	0	0	0	+	0	+
Мярка 2.2.2. Ремонт на водопровод по път RSE 1005 – ул. „Георги Димитров” село Бъзовец	0	0	0	0	+	0	+
Мярка 2.2.3. Ремонт на съществуващата водопроводна мрежа на територията на град Две могили	0	0	0	0	+	0	+
Мярка 2.2.4. Изграждане на канализационна мрежа на територията на град Две могили	0	0	0	0	+	0	+
Мярка 2.2.5. Изграждане на пречиствателна станция на територията на град Две могили	0	0	0	0	+	0	+
Приоритет III: Развитие на социалната сфера, на човешките ресурси и подобряване на жизнената среда							
Цел 3.1. Подобряване на социалната инфраструктура на общината							
Мярка 3.1.1. Изграждане на детска площадка в с. Помен	0	0	0	0	+	0	+

Мярка 3.1.2. Ремонт и реконструкция на парк с паметник - с. Широково	0	0	0	0	+	0	+
Мярка 3.1.3. Ремонт и реконструкция на парка пред културен дом - с. Батишница	0	0	0	0	+	0	+
Мярка 3.1.4. Изграждане на парк с детска площадка в с. Бъзовец, спортна площадка за мини ханбал баскетбол	0	0	0	0	+	0	+
Мярка 3.1.5. Ремонт на детска ясла в гр. Две могили, включително и чрез прилагане на мерки за енергийна ефективност	0	0	0	0	+	0	+
Мярка 3.1.6. Ремонт на основно училище – с. Баниска и прилагане на мерки за енергийна ефективност на сградата	0	0	0	0	+	0	+
Мярка 3.1.7. Ремонт и реконструкция на ЦДГ - гр. Две могили, включително и чрез прилагане на мерки за енергийна ефективност	0	0	0	0	+	0	+
Мярка 3.1.8. Модернизиране на материалната база на общинското здравеопазване	0	0	0	0	+	0	+
Мярка 3.1.9. Ремонт на Ритуална зала - Гробищен парк град Две могили	0	0	0	0	0	0	+
Мярка 3.1.10. Водоснабдяване на гробищните паркове в населените места на общината	0	0	0	0	+	0	+
<i>Цел 3.2. Подобряване на културната инфраструктура на общината</i>							
Мярка 3.2.1. Вътрешен ремонт и подобряване качеството на културните услуги в читалище „Св.Св. Кирил и Методий” гр. Две могили	0	0	0	0	+	+	+
Мярка 3.2.2. Ремонт и реконструкция на читалище „Хр. Ботев” – с. Бъзовец	0	0	0	0	+	+	+
Мярка 3.2.3. Ремонт и реконструкция на читалищата в общината	0	0	0	0	+	+	+
Мярка 3.2.4. Реконструкция и ремонт на сгради с религиозно значение (православни храмове) и подобряване на прилежащите пространства, в населените места на общината - Храм „Св. Троица” – град Две могили и Манастир „Св. Марина” – село Каран Върбовка	0	0	0	0	+	0	+
Мярка 3.2.5. Изграждане на парковото място в двора на Храма “Света Троица” - град Две могили и извършване на частични ремонтни дейности по храма	0	0	0	0	+	0	+
<i>Цел 3.3. Подобряване на спортната база в общината</i>							
Мярка 3.3.1. Подобряване на спортната база в СОУ “Св. Св. Кирил и Методий”, град Две могили, в т.ч. и прилагане на мерки за енергийна ефективност	0	0	0	0	+	+	+
Мярка 3.3.2. Изграждане на нови спортни терени	0	0	0	0	+	+	+
Мярка 3.3.3. Разработване на общинска стратегия за развитието на спорта	0	0	0	0	+	0	+
<i>Цел 3.4. Подобряване на социалните дейности в общината</i>							
Мярка 3.4.1. Предоставяне на услуга „Социален асистент” и „Домашен помощник”	0	0	+	+	+	0	+
<i>Цел 3.5. Решаване на проблема с ТБО</i>							
Мярка 3.5.1. Рекултивация на съществуващото депо за отпадъци	0	0	0	0	+	0	+
Мярка 3.5.2. Изграждане на площадки с компостиращи функции	0	0	0	0	+	0	+
Мярка 3.5.3. Изграждане на регионално сметище за ТБО в партньорство със съседните общини: Бяла, Борово, Ценово, Полски Тръмбеш и Опака	0	0	0	0	+	0	+

<i>Цел 3.6. Постигане на енергийна ефективност и намаляване замърсяването на атмосферния въздух</i>							
<i>Мярка 3.6.1. Енергийна реконструкция на сградата на Поликлиника Две могили</i>	0	0	0	0	+	0	+
<i>Мярка 3.6.2. Нарастване дела на санираните обществени и жилищни сгради в общината</i>	0	0	0	0	+	0	+
<i>Мярка 3.6.3. Саниране на общинска административна сграда (БКС)</i>	0	0	0	0	+	0	+
<i>Цел 3.7. Запазване на благоприятните тенденции в екологичната обстановка на общината</i>							
<i>Мярка 3.7.1. Създаване на система за контрол за прилаганите пестициди и химикали в аграрния сектор</i>	0	0	0	0	+	0	+
<i>Мярка 3.7.2. Разработване на планове за управление на защитени територии, защитени видове и защитени зони</i>	0	0	0	0	+	0	+
<i>Мярка 3.7.3. Въвеждане на система за ефективно управление на отпадъците, чрез разделното им събиране и обработка</i>	0	0	0	0	+	0	+
<i>Мярка 3.7.4. Поддържане и разширяване площта на обществените паркове и градини</i>	0	0	0	0	+	0	+
<i>Мярка 3.7.5. Залесяване на нови площи за намаляване на ерозията и подобряване състоянието на околната среда</i>	0	0	0	0	+	0	+
<i>Мярка 3.7.6. Изграждане на зелени пояси около детските, учебните, лечебните и социални заведения и спортните комплекси</i>	0	0	0	0	+	0	+
<i>Мярка 3.7.7. Изграждане на общинска система за мониторинг върху елементите на околната среда</i>	0	0	0	0	+	0	+
<i>Цел 3.8. Осигуряване на градостроителна основа за разширение на техническата и социалната инфраструктура на общината</i>							
<i>Мярка 3.8.1. Разработване и осъвременяване на териториално-устройствените, градоустройствени и геодезически планове на населените места, като предпоставка за балансирано и устойчиво развитие на общината</i>	0	0	0	0	+	0	+
<i>Мярка 3.8.2. Изготвяне на кадастрални карти по населените места на общината</i>	0	0	0	0	+	0	+
Приоритет IV: Изграждане на ефективна и прозрачна администрация в община Две могили							
<i>Цел 4.1. Повишаване на административния капацитет</i>							
<i>Мярка 4.1.1. Разработване на програми за обучение на общинските служители, които изпреварващо да посрещат нуждите от обучение на персонала</i>	0	0	0	0	0	+	+
<i>Мярка 4.1.2. Провеждане на обучения за усвояване на средства от Европейските фондове</i>	0	0	0	0	0	+	+
<i>Мярка 4.1.4. Провеждане на обучения за превенция и борба с противообществените прояви</i>	0	0	0	0	0	+	+
<i>Мярка 4.1.5. Изграждане на система за непрекъснат мониторинг върху изпълнението на Общинския план за развитие</i>	0	0	0	0	0	0	+
<i>Мярка 4.1.6. Изграждане на партньорства с организации на гражданите и на бизнеса</i>	+	+	+	+	0	0	+
<i>Мярка 4.1.7. Разработване и въвеждане на ясни критерии за разпределяне на финансовите средства и на система за перманентен контрол по тяхното изразходване</i>	0	0	0	0	0	0	+
<i>Цел 4.2. Повишаване качеството на административното обслужване на гражданите и бизнеса, в</i>							

<i>съответствие с добрите управленски практики и стандарти на ЕС</i>							
<i>Мярка 4.2.1. Въвеждане на информационни технологии за изграждане на интегрирана система за управление в общината</i>	0	0	0	0	0	+	+
<i>Мярка 4.2.2. Цялостна реализация на проекта за електронно правителство</i>	0	0	0	0	0	+	+
<i>Мярка 4.2.3. Въвеждане на ISO –стандартите в работата на общинската администрация</i>	0	0	0	0	0	+	+
<i>Цел 4.3.Развитие на публично-частните партньорства</i>							
<i>Мярка 4.3.1. Създаване на нови публично-частни партньорства в областта на публичните услуги и туризма</i>	+	+	+	+	0	0	+
<i>Цел 4.4. Участие на общината в местните културни събития</i>							
<i>Мярка 4.4.1. Организиране на местни културни празници и инициативи, свързани с местните обичаи и традиции</i>	0	0	0	0	+	0	+
<i>Мярка 4.4.2.Участие на общината в съвместни културни мероприятия с партньорски организации</i>	0	0	0	0	+	0	+
<i>Цел 4.5.Подпомагане на местната икономика, развитието на човешките ресурси и подобряване качеството на живот чрез увеличаване на привлечените средства от ЕС</i>							
<i>Мярка 4.5.1. Увеличаване броя на спечелените проекти и дела на привлечените средства от ЕС за развитието на общината, за съхраняване и развитие на културно-историческото наследство, традициите и занаятите</i>	+	+	+	+	+	+	+
<i>Цел 4.6. Осъществяване на сътрудничество с други общини в страната и в чужбина</i>							
<i>Мярка 4.6.1. Сключване на договори за партньорство с други общини в страната</i>	0	0	0	0	0	0	+
<i>Мярка 4.6.2. Посещения и проучване на място на опита на други администрации в страната и в чужбина</i>	0	0	0	0	0	+	+
<i>Мярка 4.6.3. Интегриране с други общини в страната и ЕС за разработване на съвместни проекти за икономическо развитие, туризъм, културно сътрудничество,екология и др.</i>	+	+	+	+	+	+	+

9. Екологична оценка на ОПР

Екологичният анализ показва, че състоянието на компонентите и факторите на околната среда в общината е добро, като предоставя добри възможности за развитието на икономиката и благоприятна жизнена среда за населението и гостите на Община Две могили.

Община Две могили се характеризира с благоприятна екологична обстановка. Природо географските дадености и структурата на общинската икономика не са довели до концентрация на производства, които да оказват вредно влияние върху околната среда.

Предварителната оценка е, че като цяло, не съществува опасност предвидените в ОПР цели и мерки да създават риск за околната среда в процеса на тяхното изпълнение през плановия период. При това, строгото спазване на екологичното законодателство и екологичният контрол от страна на специализираните органи, както и активността на гражданското общество ще са гарант за опазване на околната среда при реализацията на всяка конкретна мярка (проект) от ОПР, който по някакъв начин оказва въздействие върху един или повече от нейните компоненти. Извършването на задължителна оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) за обектите, за които това е задължително, няма да позволи нарушаване на екологичните норми и да застраши по някакъв начин екологичното равновесие, живота и здравето на жителите на общината.

Предварителната екологична оценка на въздействието на ОПР върху компонентите на околната среда, които според чл. 4 на Закона за опазване на околната среда са: атмосферният въздух, атмосферата, водите, почвата, земните недра, ландшафтът, природните обекти, минералното разнообразие, биологичното разнообразие и неговите елементи, е представена в обобщен вид в Таблица VIII.9-2, като е възприета следната скала за посоката и силата на въздействието (вж. Таблица VIII.9-1)

Таблица VIII.9-1. Посока и сила на въздействието на ОПР върху околната среда

Степен на въздействие на мерките	Използван символ
1. Силно положително	++
2. Силно отрицателно	--
3. Положително	+
4. Отрицателно	-
5. Нулево	0
6. Няма отношение	x

Табл. VIII.9-2. Предварителна екологична оценка за въздействието на Прана за развитие на Община Две могили за периода 2014-2020 г. върху основни компоненти на околната среда

Приоритет, цел, мярка	Компоненти на околната среда				
	Атмосферен въздух	Води	Почви	Ландшафт	Биологично разнообразие
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Приоритет I: Растеж на икономиката на общината, намаляване на безработицата и подобряване стандарта на живот на хората					
<i>Цел 1.1. Създаване на оптимална среда за развитие на бизнеса в общината</i>					
Мярка 1.1.1. Инвентаризация на общинската собственост, идентифициране на подходящи сгради и терени за предоставяне за стопанска дейност и създаване на база данни за тях с възможности за продаване, отстъпване на право на строеж, даване под наем или концесия, както и предоставяне за безвъзмездно ползване	x	x	x	x	x
Мярка 1.1.2. Привличане на инвестиции за адаптиране на съществуващите производства към Европейските стандарти и изисквания	++	++	++	0	+
Мярка 1.1.3. Изготвяне и разпространение на информационни материали, ориентирани към потенциални инвеститори и поддържане на актуален Интернет-сайт, промотиращи общината и възможностите за инвестиции	x	x	x	x	x
Мярка 1.1.4. Разработване на общинска програма за насърчаване развитието на малките и средните предприятия в общината	x	x	x	x	x
<i>Цел 1.2. Разширяване на съществуващи и разкриване на нови производства</i>					
Мярка 1.2.1. Изграждане на индустриална зона в гр. Две могили	0	0	-	-	0
Мярка 1.2.2. Производство на биогаз на територията на общината	0	0	0	0	0
Мярка 1.2.3. Изграждане на възобновяеми източници на електрическа енергия в района на гр. Две могили, с. Острица, с. Кацелово и с. Моголино	++	0	0	0	0
<i>Цел 1.3. Реинженеринг на селското стопанство като водещ отрасъл в общинската икономика</i>					
<i>Подцел 1.3.1. Възстановяване на загубили позиции направления на селското стопанство</i>					
Мярка 1.3.1.1. Предоставяне на пасища, мери и ливади от общинския поземлен фонд за насърчаване създаването на специализирани ферми за говедовъдство, биволовъдство и овцевъдство	0	0	0	0	+
Мярка 1.3.1.2. Разширяване на площите за оранжерийно и полско зеленчукопроизводство	0	0	0	0	0
Мярка 1.3.1.3. Увеличаване площите на трайните насаждения	+	0	0	0	0
Мярка 1.3.1.4. Възстановяване на поливното земеделие от речни и подпочвени източници	0	0	+	0	0
Мярка 1.3.1.5. Осигуряване на терени за постоянни и временни пчелини на пчеларите	x	x	x	x	+
Мярка 1.3.1.6. Увеличаване броя на отглежданите животни по видове, на глава от населението в	0	0	0	0	0

общината					
Мярка 1.3.1.7. Увеличаване на площите на зърнените култури с по-високи от средните за областта добиви, в резултат на прилагане на модерни земеделски практики	0	0	0	0	0
<i>Подцел 1.3.2. Развитие на биологично земеделие</i>					
Мярка 1.3.2.1. Провеждане на обучения за стимулиране на биологичното земеделие	x	x	x	x	x
Мярка 1.3.2.2. Разширяване на площите, предназначени за развитие на биологично земеделие	0	0	+	0	+
<i>Подцел 1.3.3. Развитие на рибовъдството в общината</i>					
Мярка 1.3.3.1. Възстановяване на съществуващите и разкриване на нови площадки за риборазвъждане	0	0	0	0	+
Мярка 1.3.3.2. Увеличаване броя на заетите в рибовъдството	x	x	x	x	x
<i>Подцел 1.3.4. Развитие на пазарна инфраструктура, осигуряваща реализацията на селскостопанска продукция</i>					
Мярка 1.3.4.1. Осигуряване на перманентна информация на пчеларите за развитие на пчеларството за реализация на продукцията	x	x	x	x	x
Мярка 1.3.4.2. Изграждане на общински пазар за реализация на земеделска продукция	x	x	x	x	x
Мярка 1.3.4.3. Изграждане, съвместно с Русенски университет „Ангел Кънчев“ на консултантски център за модерно земеделие и животновъдство	x	x	x	x	x
<i>Подцел 1.3.5. Привеждане на животновъдството към изискванията на Общата селскостопанска политика на ЕС и условията за реализация на пазарите на Общността</i>					
Мярка 1.3.5.1. Провеждане на обучения, съвместно с Професионална гимназия „К.А. Тимирязев“ – гр. Две могили, на фермерите относно европейските изисквания и стандарти в животновъдството и условията за реализация на животновъдната продукция на пазарите на Общността	x	x	x	x	x
Мярка 1.3.5.2. Привеждане на условията за отглеждане на животни в кравефермите на общината в съответствие с изискванията на ЕС и Общата селскостопанска политика (въвеждане и сертифициране по НАССР)	+	+	+	x	+
<i>Цел 1.4. Устойчиво развитие на туризма на територията на общината и утвърждаването му като приоритетен отрасъл</i>					
Мярка 1.4.1. Разработване на дългосрочна общинска стратегия за развитието на туризма	0	0	0	0	0
Мярка 1.4.2. Изготвяне на рекламни материали, презентиращи обектите на туризъм в общината	0	0	0	0	0
Мярка 1.4.3. Подобряване на туристическата инфраструктура при пещера „Орлова чука“ (кът за отдих)	0	0	0	0	0
Мярка 1.4.4. Изграждане на туристическа еко-пътека	0	0	0	0	0
Мярка 1.4.5. Разширяване легловата база на туризма в общината	0	0	0	0	0
Мярка 1.4.6. Разработване на съвместни проекти по въпросите на туризма с други общини в България.	0	0	0	0	0
Мярка 1.4.7. Развитие на нови форми на туризъм в общината	0	0	0	0	0

<i>Цел 1.5. Развитие на търговията и услугите</i>					
<i>Мярка 1.5.1. Създаване на нови обекти за търговия, отдих и развлечения на жителите на общината и нейните гости</i>	0	0	0	0	0
<i>Цел 1.6. Стабилизиране на заетостта и подобряване на качеството на работната сила</i>					
<i>Мярка 1.6.1. Включване в регионални и национални програми за трудова заетост</i>	0	0	0	0	0
<i>Мярка 1.6.2. Организиране на курсове за повишаване на професионалната квалификация и за преквалификация</i>	x	x	x	x	x
<i>Мярка 1.6.3. Организиране на курсове за повишаване на грамотността</i>	x	x	x	x	x
<i>Мярка 1.6.4. Провеждане на обучения и оказване на техническа помощ на трайно безработни лица за намиране на работа</i>	x	x	x	x	x
<i>Мярка 1.6.5. Увеличаване броя на заетите в икономиката на общината</i>	0	0	0	0	0
Приоритет II: Развитие на инфраструктурата като фактор за стабилизиране на икономическите и социалните процеси в населените места на общината					
<i>Цел 2.1. Привеждане на транспортната инфраструктура на общината в съответствие с динамиката в развитието на икономическите и социалните процеси</i>					
<i>Мярка 2.1.1. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Места”- Две могили</i>	0	0	0	0	x
<i>Мярка 2.1.2. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - Ул. ”Мусала”-Две могили</i>	0	0	0	0	x
<i>Мярка 2.1.3. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - Ул. „Родопи”- Две могили</i>	0	0	0	0	x
<i>Мярка 2.1.4. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа.- Ул. „Русалка”- Две могили</i>	0	0	0	0	x
<i>Мярка 2.1.5. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа – Ул ”Филип Тотю” с. Бъзовец</i>	0	0	0	0	x
<i>Мярка 2.1.6. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа – ул ”Вихрен” с. Баниска</i>	0	0	0	0	x
<i>Мярка 2.1.7. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа – ул ”Изгрев” с. Баниска</i>	0	0	0	0	x
<i>Мярка 2.1.8. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - Ул. „Баниски лом” с. Баниска</i>	0	0	0	0	x
<i>Мярка 2.1.9. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Васил Коларов” с. Острица</i>	0	0	0	0	x
<i>Мярка 2.1.10. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Коста Момчилов” с. Острица</i>	0	0	0	0	x

Мярка 2.1.11. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Янтра”- с. Каран Върбовка	0	0	0	0	x
Мярка 2.1.12. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Отец Паисий” заедно с ул. „Панайот Волов” с. Кацелово	0	0	0	0	x
Мярка 2.1.13. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Васил Левски” с. Кацелово	0	0	0	0	x
Мярка 2.1.14. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Преслав”, с. Чилнов	0	0	0	0	x
Мярка 2.1.15. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Калоян” с. Чилнов	0	0	0	0	x
Мярка 2.1.16. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Г.С.Раковски” с. Батишница	0	0	0	0	x
Мярка 2.1.17. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Осъм” с. Могилино	0	0	0	0	x
Мярка 2.1.18. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Христо Ботев” с. Помен	0	0	0	0	x
Мярка 2.1.19. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Ангел Кънчев” с. Баниска	0	0	0	0	x
Мярка 2.1.20. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Васил Друмев” с. Бъзовец	0	0	0	0	x
Мярка 2.1.21. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Кирил и Методий” с. Батишница	0	0	0	0	x
Мярка 2.1.22. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Родопи” с. Чилнов	0	0	0	0	x
Мярка 2.1.23. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Петко Войвода” с. Могилино	0	0	0	0	x
Мярка 2.1.24. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Малчика” с. Могилино	0	0	0	0	x
Мярка 2.1.25. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Вела Пискова” с. Каран Върбовка	0	0	0	0	x
Мярка 2.1.26. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Бор” с. Помен	0	0	0	0	x
Мярка 2.1.27. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Иван Вазов” с. Острица	0	0	0	0	x
Мярка 2.1.28. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Беласица”	0	0	0	0	x

с. Могилино					
Мярка 2.1.29. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - Ул. „Еделвайс” с. Помен	0	0	0	0	x
Мярка 2.1.30. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Иван Вазов” с. Помен	0	0	0	0	x
Мярка 2.1.31. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. „Явор” с. Помен	0	0	0	0	x
Мярка 2.1.32. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. “Бенковски” с. Каран Върбовка	0	0	0	0	x
Мярка 2.1.33. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. “Н. Й. Вапцаров” и ул. “Широки брод” заедно, с. Широково	0	0	0	0	x
Мярка 2.1.34. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. “Пролет” с. Баниска	0	0	0	0	x
Мярка 2.1.35. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. “Безименна” с. Помен	0	0	0	0	x
Мярка 2.1.36. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. “Рила” с. Помен	0	0	0	0	x
Мярка 2.1.37. Ремонт на общинска пътна инфраструктура и улична пътна мрежа - ул. “Филип Тотю” с. Кацелово	0	0	0	0	x
Мярка 2.1.38. Рехабилитация ул. “Нова махала” с. Пепелина	0	0	0	0	x
Мярка 2.1.39. Ремонт и реконструкция на площадно пространство в с. Каран Върбовка	0	0	0	0	x
Мярка 2.1.40. Ремонт и реконструкция на площадно пространство в с. Острица	0	0	0	0	x
Мярка 2.1.41. Ремонт и реконструкция на площадно пространство в с. Чилнов	0	0	0	0	x
Мярка 2.1.42. Ремонт на IV-то класната пътна мрежа - Широково, Чилнов разклона Баниска	0	0	0	0	x
Мярка 2.1.43. Ремонт на IV-то класна пътна мрежа Разклона – Бъзовец Баниска, посока Батишница	0	0	0	0	x
Мярка 2.1.44. Ремонт и реконструкция на градски площад Две могили	0	0	0	0	x
Цел 2.2. Развитие на водоснабдителната и канализационната инфраструктура на общината					
Мярка 2.2.1. Ремонт на водопровод по път RSE 1082 – ул. „Георги Димитров” село Чилнов	0	+	0	0	x
Мярка 2.2.2. Ремонт на водопровод по път RSE 1005 – ул. „Георги Димитров” село Бъзовец	0	+	0	0	x
Мярка 2.2.3. Ремонт на съществуващата водопроводна мрежа на територията на град Две могили	0	+	0	0	x
Мярка 2.2.4. Изграждане на канализационна мрежа на територията на град Две могили	0	+	0	0	x
Мярка 2.2.5. Изграждане на пречиствателна станция на територията на град Две могили	0	+	0	0	x
Приоритет III: Развитие на социалната сфера, на човешките ресурси и подобряване на жизнената среда					
Цел 3.1. Подобряване на социалната инфраструктура на общината					
Мярка 3.1.1. Изграждане на детска площадка в с. Помен	0	0	0	0	0
Мярка 3.1.2. Ремонт и реконструкция на парк с паметник - с. Широково	0	0	0	0	0

Мярка 3.1.3. Ремонт и реконструкция на парка пред културен дом - с. Батишница	0	0	0	0	0
Мярка 3.1.4. Изграждане на парк с детска площадка в с. Бъзовец, спортна площадка за мини ханбал баскетбол	0	0	0	0	0
Мярка 3.1.5. Ремонт на детска ясла в гр. Две могили, включително и чрез прилагане на мерки за енергийна ефективност	0	0	0	0	0
Мярка 3.1.6. Ремонт на основно училище – с. Баниска и прилагане на мерки за енергийна ефективност на сградата	0	0	0	0	0
Мярка 3.1.7. Ремонт и реконструкция на ЦДГ - гр. Две могили, включително и чрез прилагане на мерки за енергийна ефективност	0	0	0	0	0
Мярка 3.1.8. Модернизиране на материалната база на общинското здравеопазване	0	0	0	0	0
Мярка 3.1.9. Ремонт на Ритуална зала - Гробищен парк град Две могили	0	0	0	0	0
Мярка 3.1.10. Водоснабдяване на гробищните паркове в населените места на общината	0	0	0	0	0
<i>Цел 3.2. Подобряване на културната инфраструктура на общината</i>					
Мярка 3.2.1. Вътрешен ремонт и подобряване качеството на културните услуги в читалище „Св.Св. Кирил и Методий” гр. Две могили	x	x	x	x	x
Мярка 3.2.2. Ремонт и реконструкция на читалище „Хр. Ботев” – с. Бъзовец	0	0	0	0	0
Мярка 3.2.3. Ремонт и реконструкция на читалищата в общината	0	0	0	0	0
Мярка 3.2.4. Реконструкция и ремонт на сгради с религиозно значение (православни храмове) и подобряване на прилежащите пространства, в населените места на общината - Храм „Св. Троица” – град Две могили и Манастир „Св. Марина” – село Каран Върбовка	0	0	0	0	0
Мярка 3.2.5. Изграждане на парковото място в двора на Храма “Света Троица” - град Две могили и извършване на частични ремонтни дейности по храма	0	0	0	0	0
<i>Цел 3.3. Подобряване на спортната база в общината</i>					
Мярка 3.3.1. Подобряване на спортната база в СОУ “Св. Св. Кирил и Методий”, град Две могили, в т.ч. и прилагане на мерки за енергийна ефективност	0	0	0	0	0
Мярка 3.3.2. Изграждане на нови спортни терени	0	0	0	0	0
Мярка 3.3.3. Разработване на общинска стратегия за развитието на спорта	x	x	x	x	x
<i>Цел 3.4. Подобряване на социалните дейности в общината</i>					
Мярка 3.4.1. Предоставяне на услуга „Социален асистент” и „Домашен помощник”	x	x	x	x	x
<i>Цел 3.5. Решаване на проблема с ТБО</i>					
Мярка 3.5.1. Рекултивация на съществуващото депо за отпадъци	++	++	++	0	0
Мярка 3.5.2. Изграждане на площадки с компостиращи функции	++	++	++	0	0
Мярка 3.5.3. Изграждане на регионално сметище за ТБО в партньорство със съседните общини: Бяла, Борово, Ценово, Полски Тръмбеш и Опака	++	++	++	0	0
<i>Цел 3.6. Постигане на енергийна ефективност и намаляване замърсяването на атмосферния въздух</i>					

Мярка 3.6.1. Енергийна реконструкция на сградата на Поликлиника Две могили	+	0	0	0	0
Мярка 3.6.2. Нарастване дела на санираните обществени и жилищни сгради в общината	+	0	0	0	0
Мярка 3.6.3. Саниране на общинска административна сграда (БКС)	+	0	0	0	0
<i>Цел 3.7. Запазване на благоприятните тенденции в екологичната обстановка на общината</i>					
Мярка 3.7.1. Създаване на система за контрол за прилаганите пестициди и химикали в аграрния сектор	+	++	++	0	+
Мярка 3.7.2. Разработване на планове за управление на защитени територии, защитени видове и защитени зони	0	0	0	0	0
Мярка 3.7.3. Въвеждане на система за ефективно управление на отпадъците, чрез разделното им събиране и обработка	+	++	++	0	0
Мярка 3.7.4. Поддържане и разширяване площта на обществените паркове и градини	0	0	0	0	0
Мярка 3.7.5. Залесяване на нови площи за намаляване на ерозията и подобряване състоянието на околната среда	+	++	++	+	+
Мярка 3.7.6. Изграждане на зелени пояси около детските, учебните, лечебните и социални заведения и спортните комплекси	+	0	+	+	+
Мярка 3.7.7. Изграждане на общинска система за мониторинг върху елементите на околната среда					
<i>Цел 3.8. Осигуряване на градостроителна основа за разширение на техническата и социалната инфраструктура на общината</i>					
Мярка 3.8.1. Разработване и осъвременяване на териториално-устройствените, градоустройствени и геодезически планове на населените места, като предпоставка за балансирано и устойчиво развитие на общината	x	x	x	x	x
Мярка 3.8.2. Изготвяне на кадастрални карти по населените места на общината	x	x	x	x	x
Приоритет IV: Изграждане на ефективна и прозрачна администрация в община Две могили					
<i>Цел 4.1. Повишаване на административния капацитет</i>					
Мярка 4.1.1. Разработване на програми за обучение на общинските служители, които изпреварващо да посрещат нуждите от обучение на персонала	x	x	x	x	x
Мярка 4.1.2. Провеждане на обучения за усвояване на средства от Европейските фондове	x	x	x	x	x
Мярка 4.1.4. Провеждане на обучения за превенция и борба с противообществените прояви	x	x	x	x	x
Мярка 4.1.5. Изграждане на система за непрекъснат мониторинг върху изпълнението на Общинския план за развитие	x	x	x	x	x
Мярка 4.1.6. Изграждане на партньорства с организации на гражданите и на бизнеса	x	x	x	x	x
Мярка 4.1.7. Разработване и въвеждане на ясни критерии за разпределяне на финансовите средства и на система за перманентен контрол по тяхното изразходване	x	x	x	x	x
<i>Цел 4.2. Повишаване качеството на административното обслужване на гражданите и бизнеса, в съответствие с добрите управленски практики и стандарти на ЕС</i>					
Мярка 4.2.1. Въвеждане на информационни технологии за изграждане на интегрирана система за	x	x	x	x	x

управление в общината					
Мярка 4.2.2. Цялостна реализация на проекта за електронно правителство	x	x	x	x	x
Мярка 4.2.3. Въвеждане на ISO –стандартите в работата на общинската администрация	x	x	x	x	x
Цел 4.3.Развитие на публично-частните партньорства					
Мярка 4.3.1. Създаване на нови публично-частни партньорства в областта на публичните услуги и туризма	x	x	x	x	x
Цел 4.4. Участие на общината в местните културни събития					
Мярка 4.4.1. Организиране на местни културни празници и инициативи, свързани с местните обичаи и традиции	0	0	0	0	0
Мярка 4.4.2.Участие на общината в съвместни културни мероприятия с партньорски организации	0	0	0	0	0
Цел 4.5.Подпомагане на местната икономика, развитието на човешките ресурси и подобряване качеството на живот чрез увеличаване на привлечените средства от ЕС					
Мярка 4.5.1. Увеличаване броя на спечелените проекти и дела на привлечените средства от ЕС за развитието на общината, за съхраняване и развитие на културно-историческото наследство, традициите и занаятите	x	x	x	x	x
Цел 4.6. Осъществяване на сътрудничество с други общини в страната и в чужбина					
Мярка 4.6.1. Сключване на договори за партньорство с други общини в страната	x	x	x	x	x
Мярка 4.6.2. Посещения и проучване на място на опита на други администрации в страната и в чужбина	x	x	x	x	x
Мярка 4.6.3. Интегриране с други общини в страната и ЕС за разработване на съвместни проекти за икономическо развитие, туризъм, културно сътрудничество,екология и др.	x	x	x	x	x

ЗАКЛЮЧЕНИЕ И ПРЕПОРЪКИ

Общото заключение от предварителната оценка на Плана за развитие на Община Две могили за периода 2014 – 2020 г. е, че документът е разработен в съответствие с действащата нормативната база. Според изискванията на Закона за регионалното развитие, Планът за развитие на община Две могили за периода 2014 – 2020 г. е в унисон с предвижданията на Областната стратегия за развитие, съобразен е с целите и приоритетите на Националната програма за развитие на Република България 2020, целите и приоритетите на Оперативните програми, съфинансирани от фондовете на Европейския съюз, Стратегия „Европа 2020”, Националната стратегия за регионално развитие (2012 – 2022 г), и Плана за развитие на Северен централен район за планиране (2014 – 2020 г).

Структурата и съдържанието на Плана са в съответствие с Методическите указания за разработване на Национална стратегия за регионално развитие на Република България (2012-2022), регионални планове за развитие на районите от ниво 2 (2014-2020), областни стратегии за развитие (2014-2020), общински планове за развитие (2014-2020), на Министерството на регионалното развитие и благоустройството от 2011 година.

Планът за развитие на Община Две могили е изготвен на основата на широкообхватен анализ на икономическото и социалното развитие на общината и изведените приоритети за развитие. Предмет на целенасочени действия са увеличаване на конкурентните предимства на общината и преодоляване на проблемите в икономическата и социална област, техническата инфраструктура и развитието на човешкия потенциал. Планът е ориентиран към увеличаване конкурентноспособността на местната икономика, постигане на икономически растеж, повишаване на заетостта, намаляване на безработицата, подобряване параметрите на околната среда, повишаване на производителността на труда, както и повишаване на реалните доходи и повишаване жизнения стандарт на населението от общината.

От екологична гледна точка, заложените в Плана основни цели са насочени към осигуряване в периода 2014-2020 г. на предпоставки и реални условия за устойчиво, екологосъобразно развитие на общината. Те са съобразени със съществуващите природни дадености, с настоящото състояние на отделните компоненти на околната среда и с местната специфика на региона.

За да бъде ОПР ефективен инструмент за икономическо и социално развитие и за изпълнение на приоритетите на Община Две могили за периода 2014-2020 г., препоръчваме:

1. Да се извършва периодична актуализация на целите и мерките в Плана в духа на направените констатации от мониторинга и оценката на изпълнението им до този момент, както и с най-новите промени в европейското и националното законодателство и стратегическите насоки за развитие на ЕС. При тази актуализация е препоръчително да се работи с актуализираните варианти на стратегическите планови документи от по-високо ниво, за да се постигне по-голяма съгласуваност с техните цели и приоритети. Необходимо е акцентирание върху иновациите и развитието на местна икономика, основана на знанието и на принципите за устойчиво интегрирано развитие и растеж. Във връзка с това да се актуализират и оценките на факторите в SWOT-матриците, в зависимост от промените, които са настъпили в околната среда (възможностите и заплахите), както и да се преоцени

важността на силните и слаби страни към дадения момент. SWOT- анализът да се допълва с нови възможности, предвид промяната във външните и вътрешните условия;

2. Да се гарантира по-голяма публичност и гласност на извършваните промени и на резултатите от изпълнение на ОПР. Публичността и информираността ще създадат благоприятни условия за приобщаване на местната общност към приоритетите, целите и мерките в ОПР, а положителните икономически очаквания могат да увеличат преките инвестиции и въздействието на обществената политика;

3. При реализация на мерките от Общинския план по-широко да се използват възможностите, които предоставят различните форми на публично-частното партньорство;

4. Да се усъвършенстват и разнообразят създадените механизми за мониторинг и контрол върху изпълнението на Плана за развитие на Община Две могили, в рамките на единната информационна система за наблюдение на изпълнението на документите за стратегическо планиране. Да се създаде единна база отчетни данни за изпълнението на ОПР, която да служи както на целите на оперативния анализ, така и при разработване на междинната и окончателната оценка за изпълнението на ОПР на Община Две могили 2014 – 2020 г. и при разработване на Плана за развитие на Общината през следващия планов период. Препоръчително е в Общината да функционира постоянно действаща работна група, назначена от Кмета, която текущо да наблюдава и отчита напредъка в изпълнението на Плана по заложените индикатори, своевременно да реагира на настъпилите промени и да предлага нови решения, с цел своевременно и максимално усвояване на възможните ресурси за реализация на Общинския план за развитие през периода до 2020 г., включително по линия на помощта от фондовете на ЕС;

5. Да се засили контрола по изпълнението на ОПР от страна на Кмета на общината през целия период на неговото действие;

6. Повишаване информираността на жителите на Община Две могили и особено – на младите хора, за целите в ОПР и неговото изпълнение, за перспективите в развитието на общината и региона, с което да се ограничи неопределеността на техните очаквания за промените в заетостта и безработицата, с цел намаляване на миграцията;

6. НПО и бизнеса да не се търсят само като източници на информация, а като партньори при изпълнението на Плана, тъй като техните проекти и дейности също допринасят за постигане целите на ОПР;

7. Да се подобри проектният капацитет на Общината, тъй като по-голямата част от мерките в Плана ще се реализират със средства от проекти по европейските програми, за да се използват пълноценно възможностите, които предоставят европейските фондове за България.

Независимо от посочените в предварителната оценка бележки и препоръки, считаме, че на Плана за развитие на Община Две могили за периода 2014 – 2020 г., основателно може да се даде висока оценка. Необходими са перманентни усилия за поддържане качеството на стратегическата планова дейност, за да може Планът реално да бъде действителен работещ инструмент, позволяващ на общинското ръководство да взема оптимални управленски решения, които да са в унисон с формулираната визия на общината: „ **Да превърнем Община Две могили от изостанал селски район в развиващ се район с добри икономически, социални и екологични условия в населените места, с оптимална среда за развитие на бизнеса и за пълноценна реализация на човешкия фактор.**»